

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑνδέκατος

Συνδρομὴ ἑτήσια: Ἐν Ἀθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἑπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἐκαστοῦ ἔτους καὶ εἶναι ἑτήσιαι.—Γραφεῖον τῆς Διοικήσεως: Ὁδὸς Σταθίου, 6

8 Μαρτίου 1881

Ἐν τῷ «Ἀθηναίῳ» παρελθόντος ἔτους (Τεύχος Β') ὁ κ. Δ. Βικέλας ἐδημοσίευσεν πραγματείαν περὶ τῆς τραγωδίας Μάκβεθ, κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ ἀξιολόγου συγγραμματος τοῦ ἐν Γραιόβηλ καθηγητοῦ κ. Paul Stapfer ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Shakespeare et l'Antiquité. Σήμερον δημοσιεύομεν ἐνταῦθα ἀνάγνωσιν τοῦ χαρακτήρου τοῦ Ἀμλέτου, ἐκ τοῦ αὐτοῦ συγγραμματος καὶ ταύτην σταχυολογηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ κ. Δ. Βικέλα. Τὰ εἰς αὐτὴν παρενηθόμενα ἀποσπάσματα ἐλήφθησαν ἐκ τῆς ἰδίᾳ αὐτοῦ ἀνεκδότου μεταφράσεως τοῦ Ἀμλέτου. Εὐχαρίστως δὲ μανθάνομεν ὅτι ὁ κ. Βικέλας, συμπληρώσας τὴν μετάφρασιν ταύτην, ὡς καὶ τὴν τοῦ Μάκβεθ, (ἧς ἀποσπάσματα τινὰ ἐδημοσίευσεν πέρυσιν ἢ «Ἐστία»), προτίθεται νὰ δημοσιεύσῃ ἀμφοτέρας τὰς τραγωδίας, συμπληρωσὴν οὕτω τὸ ἔργον, ὅπερ ἀνέλαβεν ὅτε πρὸ πενταετίας ἐξέδιδε τὴν μετάφρασιν τῶν τριῶν τραγωιδιῶν «Ρωμαῖος καὶ Ιουλιέττα», «Ὁθέλλος», καὶ «Ὁ βασιλεὺς Ἀθήρ». Οὕτω, χάρις εἰς τὴν εὐδόκιμον ἐργασίαν τοῦ διακεκριμένου Ἑλληνος λογίου καὶ περισπούδαστου τῆς «Ἐστίας» συνεργάτου, τὸ ἑλληνικὸν δημόσιον θέλει ἔχει μετ' ὀλίγον ἐν ὠραία μεταφράσει ἀκεραίας τὰς πέντε τραγωδίας, αἵτινες θεωροῦνται ὡς τὰ ἀριστουργήματα τοῦ δαιμονίου Ἀγγλοῦ δραματοῦργοῦ. Σ. τ. Δ.

Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΤΟΥ ἈΜΛΕΤΟΥ

[Ἐκ τῶν τοῦ Paul Stapfer].

Ὁ Ἀμλέτος δὲν εἶναι φύσει ἀσθενοῦς ἢ ἀμφοτερούς χαρακτήρου. Ὅτε κατὰ πρῶτον βλέπει τὴν σκιάν τοῦ πατρὸς του, ἐπιδεικνύει τόλμην ἀξίαν θαυμασμοῦ. «Τὰ νεῦρά του, λέγει, εἶναι ἀκμαῖα ὡς τὰ τοῦ Νεμαίου λέοντος». Οἱ φίλοι του φοβούμενοι ἀπευχταῖόν τι, τὸν ἐμποδίζουσι θέλοντα νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ φάσμα, ἀλλ' αὐτὸς τοὺς ἀπαθεῖ.

Τὰ χέρια κάτω, κύριοι! Μὴ τὸν Θεὸν, τὸν κάμνον φάντασμα, ὁποῖον μὲ κρατεῖ. Ἀφῆτέ με, σὰς εἶπα!

Ὅποτε ἐξοριζέται ὑπὸ τοῦ θεοῦ του εἰς Ἀγγλίαν, τὸ δὲ πλοῖον, ἐφ' οὗ ἐπιβαίνει, προσβάλλεται ὑπὸ πειρατῶν, αὐτὸς πρῶτος ἐνοπλος εἰσπηδᾷ ἐπὶ τοῦ ἐχθρικοῦ πλοίου. Εἰς τὰς σωματικὰς ἀσκήσεις, ἰδίως δὲ εἰς τὴν ξιπασίαν, ἐξέχει.

Ὁ Φορτιμβέρξ, ὁ Νορβηγὸς πολεμιστῆς, λέγει περὶ αὐτοῦ ἐν τέλει, ὅτι

ἂν τὸν ἔκαμνεν ἡ τύχη βασιλεῖα, βεβαίως θὰ ἐφαίνετο ἀντάξιος τοῦ θρόνου.

Ἡ δὲ Ὀφηλία ἀπεικονίζει αὐτὸν διὰ τῶν ἐξῆς στίχων:

ἡ εὐπροσέγγρη ματιὰ, ἡ προκομμένη γλῶσσα, τὰνδρεῖον ξίφος, ἡ ἐλπίς τοῦ Κράτους καὶ τὸ ἄνθος, αὐτὸς, καθρέπτει τὸν θυμὸν, τῆς εὐγενείας τύπος!

ΤΟΜΟΣ ΙΑ'—1881

Εἶναι ἀληθές ὅτι ἐν τῇ τελευταίᾳ σκηνῇ, ἐνῶ τελεῖται ἡ ξιφομαχία μετὰ τοῦ Λαέρτου, ἡ μήτηρ τοῦ Ἀμλέτου λέγει, ὅτι

εἶναι παχὺς κ' ἀγκομαχῆ.

Ἄλλὰ, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ὁ Σικισπέρος γράφων ταῦτα εἶχεν ὑπ' ὄψιν τὸν ἐκπροσωποῦντα τὸν ἥρωά του ἠθοποιὸν, καὶ δὲν πρέπει νὰ φανταζώμεθα τὸν Ἀμλέτον ὡς λυμφοτικῆς κρᾶσεως νέον. Ἀπ' ἐναντίας διαφαίνεται οὗτος δραστήριος φύσει καὶ ἔνθερος κατὰ πάντα, —κατὰ πάντα, ἐκτὸς ἐνός, — ἦτοι κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐκδικήσεώς του.

Τοιοῦτος ὁ ἐξωτερικὸς ἄνθρωπος· τοιοῦτος παρίσταται εἰς τοὺς περὶ αὐτὸν συνθήσεις. Ἄλλὰ δὲν ἀρκεῖ ἡ ἐπιφάνεια. Ἀνάγκη νὰ διερευνησώμεν καὶ τὸν ἔσω ἄνθρωπον, νὰ ἐξετάσωμεν ὁποῖα ἡ καρδιά του. Ὁ Ἀμλέτος φύσει ἐκτιμᾷ καὶ ἀγαπᾷ τὸ ἀγαθὸν, τὴν χρηστότητα. Ὡς ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι ἔχοντες ἐκ γενετῆς κλίσιν πρὸς τὴν μουσικὴν, τὴν ζωγραφικὴν ἢ τὴν γλυπτικὴν, καὶ ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας ἔτι ἀποστρεφόμενοι τὸ παρῶτον τῶν ἡχῶν, τὴν δυσκαταλογίαν τῶν γραμμῶν, ἢ τὸ ἀσύμφωνον τῶν χρωμάτων, οὕτως ὁ Ἀμλέτος φαίνεται ἔχων ἐκ γενετῆς τὴν συναίσθησιν τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ. Ἀλλά ται βλεπῶν τὴν εὐθύτητα καὶ τὴν ἀρετὴν, βδελύττεται δὲ τὸ ψεῦδος καὶ τὴν κακίαν. Τὸ τοιοῦτον αἰσθημα διατραναῖ, ὅτε λέγει πρὸς τὸν Ὀράτιον:

Ὅρατιε, ἀπ' ὅσους καὶ ἂν εἶδα σὺ εἶς ἀλήθεια ὁ χρηστός ὁ ἄνθρωπος!

ΟΡΑΤΙΟΣ

Αὐθέντα

ἀγαπητέ μου.

ΑΜΛΕΤΟΣ

Μὴ θαρρεῖς ὅτι σὲ κολακεῖω.

Τί ἄρα γε τὸ κέρδος μου θὰ ἦναι ἀπὸ 'σένα, ποῦ ἔχεις τὴν καλὴν καρδίαν εἰσὸδῆμά σου μόνον νὰ τρώγῃ, νὰ ἐνδύσῃ; — Που εἶναι ἡ ἀνάγκη νὰ κολακεύῃς ὁ πτωχός; — Ὅχι! Ἄς γλυκογλείφῃ τὰ μεγαλεῖα τὰ τρανὰ ἢ ζαχαρένια γλῶσσα, καὶ ἄς λυγῆ τὸ γόνατον τὸν πρόθυμον ἀρμόν του ἐκεί ποῦ ἡ χαμέρπεια εὐρίσκει τύφελός της. Ἄκου; — Ἀφότου ἔγενε ἡ ἔτυχη καρδιά μου τῆς ψήφου της ὁ κύριος, ἀπὸ τοῦ ἡδονῆθ ἐἰς τοὺς ἀνθρώπους μεταξὺ διάκρισιν νὰ κάμνῃ, ἢ ἐκλογὴ τῆς ἐθαλν ἐπάνω σου σφραγίδα. Διότι σ' εἶδα πάντοτε τὸ πᾶν νὰ ὑποφέρῃς, ὡσὰν νὰ μὴν ὑπέφερες· ὡς ἄνθρωπον σὲ εἶδα, ποῦ δέχεται τὰς προσβολὰς καὶ τὰγαθὰ τῆς τύχης

μίσσην ευχαρίστησιν' κ' εὐλογημένοι ὄσοι ἔχουν τὸ αἷμα καὶ τὸν νοῦν συγκρασμένα, ὥστε φλογέρα νὰ μὴ γίνωται 'ς τὰ δάκτυλα τῆς Τύχης, 'ς ὅτι κλειδί κ' ἂν ἀγαπᾷ νὰ παίζῃ, φέρε μού τον τὸν ἄνθρωπον ποῦ τὸν παθὸν δὲν γίνεται ὁ δούλος, καὶ νὰ τὸν ἔχω θησαυρὸν 'ς τὸ βάθος τῆς καρδίας μου ναί! 'ς τῆς καρδίας μου τὴν καρδίαν, καθὼς ποῦ ἔχω 'σένα

'Απ' ἐναντίας δὲ ἀηδιάζει ἀκούων τὰς δουλοπρεπεῖς καὶ ἐπιτετηδευμένας περιφράσεις τοῦ κῦλικοῦ Ὀσρίκου.

«Αὐτός, λέγει, πρὶν βυζῆξῃ ἔκαμνε ὑποκλίσεις εἰς τὴν ρῶγαν τῆς παραμάνας τοῦ Ἰδοῦ πῶς χαιρετίζονται καὶ αὐτὸς καὶ ἕνας σωρὸς ὄμοιοι του. Σοῦ ἤξεύρου ἀπ' ἔξω τὰ σχήματα καὶ τοὺς τύπους τῆς εὐγενείας, καὶ τοὺς θαυμάζει ὁ ἐλαφρόμυαλος κόσμος μας. Ἀφρὸς, ὁ ὅποιος τοὺς κἀμνει καὶ περνοῦν ἀπὸ τὸ κόσκιον τῆς κοινῆς ὑπολήψεως; ἀλλὰ μόνον νὰ τοὺς φουσίη, 'πάγει ἡ φούσα!»

«Ὅτε, ἐν ἀρχῇ τοῦ δράματος, ἡ μήτηρ του θέλουσα νὰ τὸν παρηγορήσῃ διὰ τοῦ πατρὸς του τὸν θάνατον, λέγει τῶπους κοινούς καὶ τετριμμένας ἐκφράσεις, οὐχὶ ἀμέστους ὑποκρισίας, ἀγανακτεῖ ὁ Ἀμλέτος καὶ ἐξάπτεται.

«Ἀφοῦ γνωρίζεις, λέγει ἡ βασίλισσα, ὅτι εἶναι κοινὸν τὸ ν' ἀποθνήσκῃ τις,

πῶς τόσον ἀσυνήθιστον, Ἀμλέτε, δι' ἕσένα σοῦ φαίνεται;

ΑΜΛΕΤΟΣ

Μοῦ φαίνεται! "Ὅχι, μητέρα, εἶναι! Ἐγὼ δὲν 'ξεύρω *φαίνεται*· — Δὲν εἶναι οὐτ' ἡ σκέπη αὐτῆ μου ἡ κατάκουρη, καλὴ μητέρα, μὲνη, οὐτ' ἡ θλιμμένη φορεσιὰ τοῦ τυπικοῦ τοῦ πένθους, οὐτ' οἱ συχοῖ ἀνασασμοὶ ἀναπνοῆς πνιγμένης, οὐτ' ἡ πλημμύρα τῶν ματιῶν ποῦ δὲν στεριεύει, -ὄχι, -δὲν εἶν' οὐτ' αἱ περιλοποὶ ἐκφράσεις τοῦ προσώπου, οὔτε οἱ τρόποι κ' αἱ μορφαὶ ἢ σχήματα τῆς λύπης, ποῦ ὅ,τι ἔχω μέσα μου *μποροῦν νὰ μαρτυρήσουν. Αὐτὰ τῶ ὄντι *φαίνονται*· διότι ὅλα εἶναι προσήματα ποῦ δύνανται καθένας νὰ τὰ δεῖξῃ. Ἐκεῖνο πῶς ξεπερνᾷ τὸ δεῖξιμον! Τὰ ἄλλα δὲν εἶναι παρὰ φάλαρα καὶ στολισμοὶ τῆς λύπης!

Τοιαύτῃ ἡ καρδίη τοῦ Ἀμλέτου. "Ἄς μεταβῶμεν ἤδη εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς διανοίας του.

Ὁ Ἀμλέτος εἶναι φιλαναγνώστης, κρατεῖ συνήθως εἰς χεῖρας βιβλίον, ἢ τὸ σημειωματάριόν του. Ἀλλὰ, καὶ τοι ἀναγινώσκων πολλὰ, δὲν ἐκαθαροῦται, οὔτε ἐξαπατᾶται ὑπὸ τῶν ἀναγνωσμάτων του. "Ὅτε ὁ γέρον Πολωνίος τὸν ἐρωτᾷ τί περιέχει τὸ βιβλίον του, ὁ Ἀμλέτος ἀποκρίνεται μετὰ πικρίας καὶ περιφρονήσεως: Λόγια, λόγια, λόγια!

Δι' ἀναχρονισμοῦ πλήρους σημασίας ὁ Σακσπεῖρος παριστᾷ τὸν Ἀμλέτον ὡς φοιτήσαντα εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Βιττεμβέργης, ἐνῶ ὁ ζωγράφος Λαέρτης, ὁ υἱὸς τοῦ Πολωνίου καὶ ἀδελφὸς τῆς Ὀρηλίας, ἐκπαιδεύεται ἐν Παρισίοις. Ἐξελθὼν ἐκ τῆς σκεπτικῆς Γερμανίας, ὁ νέος Δανὸς φαίνεται ἐπιποθῶν εἰσεῖτι τὴν νεφελώδη ἀτμοσφαιρὰν τῆς Ἡ Τευτονικῆς διάνοιαν ἐν τῷ πλούτῳ αὐτῆς ὀλίγον προσέτι ὑπὸ τῶν ἀντιφράσεων, αἰ-

τινες δύνανται ν' ἀποπλανήσωσι τὴν συνήθη λογικὴν ἢ μεγαλοπρεπῆς τοῦ Ἐγέλου σύνθεσις περιπτώσεις τὰ ἀντίθετα πάντα. — Ὡτῶ καὶ ὁ Ἀμλέτος παραδέχεται ποικίλας ταυτοχρόνως ἰδέας καὶ θεωρίας, ἐν δὲ τῇ ἀφρονίᾳ τῶν πολυτίμων ἀφορισμῶν, τῶν συγκροτούτων τὴν φιλοσοφίαν του, ματαίως ἠθελέ τις ἀναζητήσῃ τὴν ἐνότητα ὠρισμένης τινὸς σχολῆς. Ἀπ' ἐναντίας αἱ ἐκφράσεις καὶ αἱ σκέψεις του περιέχουσι συνάμα καὶ πεποιοηθεῖσαι παχυλῆς ὀρθοδοξίας, καὶ δισταγμῶν λεπτῆς φιλοσοφίας, καὶ θρησκευτικῆς δοξασίας, καὶ δημῶδεις δεισιδαιμονίας. Αἱ τοιαύται ἀντιφάσεις ἔγκεινται ἐν τῇ φύσει αὐτῆ τοῦ Ἀμλέτου.

Ὁ Ἀμλέτος σκέπτεται ὑπὲρ τὸ δέον, ἕνεκα δὲ τούτου χρονοτριβεῖ, ἀναβάλλων τὴν ἐκδίκησιν τοῦ δολοφονηθέντος πατρὸς του ἢ πολλὰ σκέψεις ὑποσιάπτει καὶ ἀποσυνθέτει τὴν ἐμφυτον αὐτοῦ δραστηριότητα. Καθίσσον ἀναλύει καὶ διαφευγᾷ τὸν σκοπὸν του, κατὰ τοσοῦτον θεωρεῖ αὐτὸν δυσκαπλήρωτον. Ἐμφορεῖται ὑπὸ τῆς εὐγενούς ἀλλ' ἀνεφίκτου ἐπιθυμίας νὰ διαπραξῇ ἔργον οὐχὶ δημίου, ἀλλὰ δικαστοῦ, νὰ ἐξαναγκάσῃ τὸν ἔνοχον εἰς πάνδημον τοῦ ἐγκλήματός του ἐξομολόγησιν, πρὶν ἢ ἐπέλθῃ ἡ τιμωρία. Ἀναστέλλει τὴν τιμωρὸν χεῖρά του οὐχὶ μόνῃ ἢ ὑλικῇ δυσχέρεια, ἀλλὰ καὶ ἡ ἠθικῇ τοῦ ἔργου εὐθύνη. Ὁ ἔνοχος εἶναι θεῖός του, — εἶναι βασιλεὺς, — εἶναι τῆς μητρὸς του ὁ σύζυγος. Τὸ ἐγκλημα ἀπεκάλυψεν ἢ ἐμφανισθεῖσα σινὰ τοῦ δολοφονηθέντος — ἀλλὰ μὴ ἡ τοιαύτῃ ἀποκάλυψις δὲν συνεπάγεται ἀμφιβολίαν τινά; — ἡ ὑπόψια δὲν ἰσοδυναμεῖ πρὸς βεβαιότητα. — Τὸ φάσμα ἦτο ἴσως τοῦ Σατανᾶ μηχανήμα.

Ἰδοῦ πῶς ἡ συνείδησις δειλοῦς μᾶς κἀμνει ὄλους, ἰδοῦ τῆς Ἀποφάσεως τὸ φυσικὸν τὸ χρῶμα πῶς μὲ π' ἀγόνῃ τῆς θάμνωμα ἢ σκέψις τὸ χλωμαίξει, καὶ πῶς ἐπιχειρήματα, μεγάλα καὶ γενναῖα, μὲ τοὺς τοιοούτους στοχασμοὺς ἀπ' τὰ νερά τῶν βγαίνου, καὶ καταντοῦν καὶ τὸνομα τοῦ Ἐργου νὰ τὸ χᾶσουν!

Βέβαια, Ἐκεῖνος ὁ ὅποιος μᾶς ἔπλασε μὲ λογικὸν ἐκτεταμένον τόσον, ὥστε νὰ δύναται κ' ἐμπρὸς νὰ βλέπῃ καὶ ὀπίσω, μ' αὐτὴν δὲν μᾶς ἐπροίκισε τὴν δύναμιν, μὲ τοῦτον τὸν νοῦν μᾶς τὸν ἰσθῆιον, διὰ νὰ ἦν ἐντός μας καὶ νὰ μouxλιάξῃ ἄχρηστος! — "Ὅ,τι κ' ἂν ἦναι, εἴτε κτηνώδης ἀσυλλογιστῆς, εἴτ' ἄνδρ' ὑπόψια ὅπου τ' ἀποθησόμενα τὰ παραλογοαριάζει, (λογαριασμοὶ, ποῦ ἂν κοπῇ 'ς τὰ τέσσαρα θὰ ἔδωγ, δειλία τρεῖς τέταρτα, κ' ἐν τέταρτον ἡ γνώσις) ὅ,τι κ' ἂν ἦναι, — διατὶ ἀκόμη ζῶ δὲν ἔξωρον, νὰ λέγω *ἄς τὸ ἔκαμνα*, — ἐνῶ κ' αἰτίαν ἔχω καὶ δύναμιν, καὶ θέλησιν, καὶ μέσας νὰ τὸ κάμω!

Ἐπίσης καὶ ἐν τῷ μονολόγῳ μετὰ τὴν ἀπαγγελίαν τοῦ ἠθοποιοῦ:

Θεέ μου, τί ἀνδράποδον, τί κνώδαλον ποῦ εἶμαι! Δὲν εἶν' ἀξιοθαύμαστον, αὐτὸς ὁ θεατρίνος εἰς μόνῃν τὴν προσποίησιν, εἰς τόνειρον τοῦ πάθους, νὰ σφίγγῃ τόσον τὴν ψυχὴν μὲ τὴν περὶστάσιν του, ὥστε ἀπ τὸν πόνον τῆς ψυχῆς κ' ἡ ὕψις του ν' ἀλλάξῃ!

'ς τὰ βλέφαρά του δάκρυα, 'ς τὸ πρόσωπό του λύπη, — φωνὴ κομμένη, — σχήματα, κ' ἐκφράσεις, καὶ κινήσεις, τὰ πάντα τόσον ταιριαστὰ μὲ ὅ,τι προσποιεῖται! Καὶ ὅλα διὰ τίποτε! Πρὸς χάριν τῆς ἑκάδης! Τί κ' ἢ Ἐκάθῃ πρὸς αὐτὸν, κ' αὐτὸς πρὸς τὴν Ἐκάδην ὥστε νὰ κλαίῃ δι' αὐτὴν; — Τί ἠθέλει νὰ κάμῃ ἀνεῖχ' αὐτὸς νὰ τὸν κεντᾷ τὴν ἀφορμὴν τῆς λύπης ποῦ ἔχω γῶ; — Ἦθ' ἔπνιγε τὸ θέατρον 'ς τὸ δάκρυ, τοῦ πλήθους θᾶσχιζε ταυτῆ μὲ φοβερά του λόγια, ἰσόχους θὰ ἐτρέλλαινε, θὰ τρώμαζεν ἀθόους, ἀσφύους θὰ ἐξέπληττε, θὰ ἔκαμνε τῶ ὄντι κ' ἡ ἀκοή κ' ἡ ὄρασις νὰ θαμβωθῇ τοῦ κόσμου! Κ' ἔγῳ, ὁ ἄλλος ἔγῳ, ὁ λασκοζυμωμένος, 'ὄν τὸν χαμῆνον, ἀστοχῶ τὸ πάθος μου, καὶ χᾶσκω, καὶ οὔτε κἀν τί νὰ εἰπῶ δὲν ἔχω, — οὔτε λέξιν, ὄχι, δὲν λέγω τίποτε δι' ἕνα Βασιλεῖα, ποῦ ἄνομα τοῦ ἤρπασαν καὶ ὀρόνον καὶ ζωὴν του! Δὲν εἶμαι ἕνας ἄνθρωπος; — Ποῖς θέλει νὰ μ' ὕβρισῃ; Ποῖς θέλει κατακέφαλα νὰ μὲ φυλοκοπήσῃ; Τὰ γένεια ποῖς μου τὰ τραβᾷ, καὶ νὰ μοῦ τὰ πετάξῃ κατὰμουτρα; τὴν μύτην μου ποῖς θέλει νὰ μοῦ τρίψῃ; Ποῖς μου τὰ κἀμνει ὄλ' αὐτὰ; Ἄ, ἄ! Ἄς ἔλθῃ! — "Ὅλα θὰ τὰ δεχθῶ, 'ὄν ἄχολον ποῦ εἶμαι περιστέρι, ἀφοῦ δὲν ἔχω μέσα μου χολὴν, νὰ μοῦ πικράνῃ τὸ ἀδικόν μου. Εἰδεμὴ θὰ εἶχα χορτασμένους ὡς τῶρα ὄλους τ' οὐρανοῦ τοὺς γύψας μὲ τὰ σπλάγγνα ἐκείνου τοῦ ληστοῦ! — Ἄσχερ, προδότῃ, δολοφόνε, ἀνάσχυντ', ἀσυνείδητε, ἀπάνθρωπε, ἀχρεῖτε, προδότῃ! . . . "ὦ! Ἐκδίκησις! . . . Τί κτήνος ὅπου εἶμαι! Ἰδοῦ σωστὴ παλληκαριὰ! Ἰδοῦ! Ἐγὼ, τὸ τέκνον ἐνὸς πατρὸς ἀγαπητοῦ καὶ δολοφονημένου, ἐνῶ καὶ γῆ καὶ οὐρανὸς ἐκδίκησιν φωνάζου, ἐγὼ, 'ὄν πόρνην, τὴν καρδίαν μὲ λόγια ἐλαφροῦ καὶ βλαστημῶν 'ὄν κἀπλητος, — 'ὄν μὴ παληγομαῖνα!

Τοιοῦτος διαφαίνεται φύσει ὁ Ἀμλέτος ἐν τῷ δράματι. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὰ στοιχεῖα ἐφ' ὧν στηρίζεται ἡ ἀνάλυσις αὐτῆ εἰληφθησαν ἐνθιεν κακεῖθεν, μὴ τηρουμένης τῆς χρονολογικῆς τῶν σκηνῶν σειράς. Ἄλλ' ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ ὑποθέσεως ἀπλῆς ὅτι ἡ ἱστορία τῆς ψυχῆς τοῦ Μάκβεθ' ἢ ψυχολογία τοῦ Ἀμλέτου εἶναι πολλῶ πλέον περιπεπλεγμένη καὶ δυσδιάκριτος.

Ἐνῶ ἀπ' ἐνὸς καθ' ὅλην τὴν διελιξιν τοῦ δράματος διατρανοῦται ἡ ἀρχικὴ φύσις τοῦ Ἀμλέτου, ἀπ' αὐτῆς ἐπίσης τῆς ἀρχῆς διαφαίνεται καὶ ἡ ἐπεληθούσα διατάραξις τῆς διανοίας του. Ἡ δὲ διακρίσις τῶν δύο τούτων, τῆς ἀρχικῆς φύσεως τοῦ ἀπ' ἐνὸς, καὶ τῆς ἠθικῆς καὶ διανοητικῆς του διαταράξεως ἀπ' ἐτέρου, ἀποτελεῖ, νομίζω, τὴν ἀληθῆ κλειδα πρὸς κατανόησιν τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς ἱστορίας τοῦ Ἀμλέτου. Ἐν ἐλλείψει τῆς τοιαύτης διακρίσεως, ὁ Ἀμλέτος παρίσταται εἰς ἡμᾶς ἀτελής ἢ ἀκατανόητος, δισταζόμενος δὲ ἐὰν ἦναι ἄξιος ἐλέους καὶ συγχωρήσεως ἢ ἀμειλίχτου καταδίκης, ἐὰν τῷ προσήκῃ ἀγάπῃ ἢ μίσος, τιμὴ ἢ περιφρόνησις.

Ἄλλ' ἄς μεταβῶμεν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς ἐπεληθούσης ταύτης εἰς τὴν διάνοιαν του διαταράξεως.

Εἶναι γνωστὸς ὁ ἐν τῇ ζωολογίᾳ λεγόμενος νόμος τῆς ἰσορροπίας, νομίζω. Κατὰ τὸν νόμον τοῦτον, ἐὰν μέρος τι τοῦ ὄργανισμοῦ πάθῃ ἀτροφίαν, ἢ ἰκμᾶς ἢ μὴ εὐρίσκουσα τροφήν εἰς τὸ πάσχον ἐκείνο τοῦ σώματος μέρος, ζητοῦσα ἐτέ-

ραν διέξοδον, σχηματίζει εἰς ἕτερον αὐτοῦ σημειον ἀνάπτυξιν ἀνάλογον τῆς ἀλλαγῆς γενομένης ἀτροφίας. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ἐν τῷ ἠθικῷ ὄργανισμῷ. Ἡ ἀχαρστία ἠθικῆς τινὸς δυνάμεως συνεπιφέρει τὴν ἀνάπτυξιν ἐτέρας, κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἐξοικονομηθέντος ἐν τῇ πρώτῃ ποσοῦ ἐνεργείας. Ἐὰν ἔχῃ τις, λόγου χάριν, φυσικὴν πρὸς τὰ μαθηματικὰ κλίσιν, διατηρήσῃ δὲ τὴν διάνοιάν του ἐλευθέραν πάσης κατ' ἄλλην διεύθυνσιν προσηλώσεως, ἀπέχων ἀπὸ τῆς μελέτης τῆς φιλολογίας, τῆς καλλιτεχνίας, τῆς πολιτικῆς, περιοριζόμενος δὲ εἰς τὴν μελέτην τῶν ἀριθμῶν καὶ τῶν ἰθανικῶν τῆς μαθηματικῆς διαγραμμάτων, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ὁ τοιοῦτος θὰ γείνη ἐξοχος μαθηματικὸς, καθ' ὅσον τουλάχιστον ἡ φύσις πρὸς τοῦτο τὸν προητοίμασε.

Ὁ Ἀμλέτος, ὅποιος ἐκ φύσεως ἐπλάσθη, ἐκέκτητο τὰ προσόντα ὅπως ἀναδειχθῆ ἐξοχος πολιτικὸς ἢ πολεμικὸς ἀνὴρ, ἐὰν μέγα καὶ μυστηριώδεις οικογενειακὸν δυστύχημα, ὑποτρέφον τὸ σπέρμα τῆς σκεπτικῆς μελαγχολίας, ὅπου ἐναπέθεσαν εἰς τὴν νεκρὰν αὐτοῦ διάνοιαν οἱ καθηγηταὶ τῆς Βιττεμβέργης, δὲν τὸν κατεκρήμνιζεν εἰς ἄβυσσον θλίψεως καὶ εἰς λαθύρινθον σκέψεων. Τὸ ἐλαττήριον τῆς θελήσεως θραύεται ἔκτοτε ἐν τῇ ψυχῇ του, αἱ δὲ ποικίλαι αὐτῆς δυνάμεις, ὡς αἱ διακλαδῶσεις ποταμοῦ ἐπιχωθέντος, λαμβάνουσι μίαν εἰς τὸ ἐξῆς καὶ ἀποκλειστικὴν διεύθυνσιν. Ὁ δυστυχὴς πάσχει ἔκτοτε καὶ μέχρι τέλους ὑπερτροφίαν τῆς διανοίας.

Πάσχει, ὑποφέρει, συγχρόνως δὲ ἐκθαμβοῖ ἡμᾶς διὰ τοῦ ὕψους καὶ τοῦ βάρους τῶν στοχασμῶν του. Ναί, ὁ Ἀμλέτος παιαφρονεῖ, καθ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἰσορροπία ἐν τῇ διανοίᾳ του. Ἄλλ' ἀπατώνται οἱ νομίζοντες ὅτι ἡ παραφροσύνη συνεπάγεται ἐξ ἀνάγκης τὴν ἐλάττωσιν ἢ τὴν ἀπόσθεσιν τῆς διανοίας. Ὅχι! ὁ πάσχων νοῦς τοῦ Ἀμλέτου λαμβάνει ἐντασιν διπλασίαν, ὡς πρὸς ὕψος καὶ λεπτότητα, ἐνῶ δὲ φαίνεται στερούμενος κοινῆς νοῦς, ἐκπλήττει ἡμᾶς διὰ τῆς ἐξαισίας λάμψεως τῶν διανοημάτων του.

Ἀληθῶς ὁ Ἀμλέτος αὐτὸς λέγει ὅτι προσποιεῖται τὸν παράφρονα. Ἐν τῇ τελευταίᾳ σκηνῇ τῆς τρίτης πράξεως, ὅτε βλέπει καὶ πάλιν τὸ φάσμα τοῦ πατρὸς του, ἡ δὲ μήτηρ του, μηδὲν βλέπουσα, τῷ λέγει:

Αὐτὰ ὁ νοῦς σου τὰ γεννᾷ. Σὲ κἀμ' ἡ ἔκστασις σου νὰ βλέπῃς πλίσματ' αὐλα.

ἀποκρίνεται ὁ Ἀμλέτος:

Ἐκστασις! ὁ σφιγμὸς μου 'ὄν τὸν ἰκόν σου τακτικὰ κτυπᾷ, κ' ἡ μουσικὴ του γερὰ ἐπίσης ἀντηγεῖ. "Ὅχι, δὲν ἦσαν τρέλλα τὰ λόγια ποῦ ἐπρόφρα. Δοκίμασέ μ', ἂν θέλῃς, κ' εἰμ' ἰκανὸς νὰ ξαναπῶ λέξιν πρὸς λέξιν ὅλα, ἐνῶ ἄλλος πηλαλήτῃ θὰ ἔτρεγεν ἢ τρέλλα.

Ἄλλ' οἱ ἰατροὶ οἱ μελατήσαντες ὑπὸ ἐπιστημονικὴν ἐποψίαν τὰ κατὰ τὸν Ἀμλέτον, διαδ-

βαιοῦσιν ὅτι ἡ συναίσθησις τοῦ πάσχοντος, ὅτι δῆθεν εἶναι προσποιητὴ ἢ παραφροσύνη του, οὐδαμῶς ἀντίκειται εἰς τὴν ὑπαρξίν πραγματικοῦ νοσήματος, καὶ ὅτι τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀμλέτου ἀπαριθμούμενα συμπτώματα ὑγείας οὐδεμίαν ἔχουσιν ἀρνητικὴν σημασίαν ὡς πρὸς τὴν παθολογικὴν διάγνωσιν. Ἄλλως τε, ἔχει βεβαίως διαλείμματα ὑγείας ὁ πάσχων, ἢ δὲ νόσος του διατρέχει εἰσέτι τὴν πρώτην αὐτῆς περίοδον. Συχνάκις σκόπτων τοὺς περὶ αὐτὸν φαίνεται ἐντελῶς κύριος ἑαυτοῦ, τότε δὲ προσποιεῖται πράγματι τὸν παράφρονα. Ἄλλὰ δὲν δύναμαι νὰ παραδεχθῶ διηγεῖσθαι καὶ ἀδιάλειπτον ἐκ μέρους του τὴν προσποίησιν. Τὸ τοιοῦτον ἤθελεν εἶσθαι τέχνασμα ἐπίπονον καὶ δύσκολον ὅσω καὶ ἀνωφελές, μῆτε νόημα ἔχον, μῆτε σκοπὸν μῆτε λόγον.

[Ἔσται τὸ τέλος].

Δ. ΒΙΚΕΛΛΑΣ.

ANTINOOS

Ἱστορικὸν διήγημα.

Α'.

Ἡ ἡμέρα νῆξανε ταχέως, ὁ ἥλιος ἀνέτελλεν ἐν μέσῳ ἀτμῶν γαλακτοχρόων καὶ ἦτο ψυχρός, τῆ 1 Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 129 μ. Χ. ἐπὶ μικροῦ τινος ὄρους ὀνομαζομένου Κασσίου, κειμένου παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς Μεσογείου μεταξὺ Πηλαιστίνης καὶ Αἰγύπτου. Τὰ κύματα κυανοῦ βαθέος χρώματος ἐπληττον τὴν βᾶσιν τοῦ ὄρους, ἐπερχόμενα βραδέως μαλακὰ καὶ βαρέα ὡς ἀνακελυμένους μολύβδους. Ἐπέτων δὲ τῆδε κακεῖσε στίφη λάρων.

Τρεῖς ἄνδρες κατέβαινον ἀπὸ τοῦ Κασσίου πρὸς τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης, βαδίζοντες ὀπίσθην ἀλλήλων ἐν τῇ στενῇ τοῦ ὄρους ἀτραπῷ. Πρῶτος ἐβάδιζεν ὁ πρესβύτατος αὐτῶν, ἔχων ὄλην τὴν γανειάδα· ἔσειεν ἐνίοτε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ψιθυρίζων λόγους ἀκαταλήπτους, καὶ συχνάκις ἰστάμενος ἐθεώρει τὰ περίξ. Βήματά τινα ὀπίσθην αὐτοῦ ἤρχετο δούλος φέρων ἐπὶ τοῦ ῥωμαλέου ὤμου του δέμα σκεπασμάτων καὶ ἐπενδυτῶν, καὶ μετὰ ἱκανὴν ἀπόστασιν ἠκολούθει ὁ τρίτος, ἐξικρέτου καλλονῆς νέος, προχωρῶν μετὰ τινος νοθρότητος, τὴν κεφαλὴν νεύων πρὸς τὸ στήθος καὶ τὸ καταπεπονημένον αὐτοῦ βλέμμα ἔχων ἐπὶ τῆς ὁδοῦ προσηλωμένον.

Γραῖά τις φυλάττουσα ζῶα ἐπὶ τοῦ ὄρους ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον ἅμα ἰδοῦσα ἄνδρας προσερχομένους, κοράσιον δὲ ἰστάμενον παρ' αὐτῆς περὶ τῆς μετὰ περιεργίας τοὺς διερχομένους ξένους καὶ ἀφ' οὗ ὀλίγον ἀπεμακρύνθησαν ἠρώτησε ταπεινῇ τῇ φωνῇ:

— Μάμμη, τίς εἶνε;

Ἡ γραῖα ἔθνηκε τὴν χεῖρα μετὰ σπουδῆς εἰς τὸ στόμα τοῦ παιδίου καὶ ἀπεκρίθη μετὰ φωνῆς ταπεινοτέρας.

— Εἶν' ἐκεῖνος.

— Ὁ αὐτοκράτωρ;

Ἡ γραῖα κατένευσε· τὸ δὲ κοράσιον προέτεινε τὸν τράχηλον ἵνα κάλλιον παρατηρήσῃ, καὶ ἠρώτησεν αὐτίς:

— Ὁ νέος, καλὲ μάμμη;

— Κουτό! ὁ πρῶτος μὲ τὰ ψαρά τὰ γένεια.

— Ἐγὼ ἤθελα, εἶπε τὸ μελανόφθαλμον κοράσιον, ὁ νέος νὰ ἦτον ὁ αὐτοκράτωρ.

Καὶ ὄντως ἦτο ὁ αὐτοκράτωρ Ἀδριανὸς, ὁδοιπορῶν χάριν ψυχαγωγίας, ὡς συνείθιζε συχνότατα, οὕτως ὥστε ἡ βασιλεία αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἀδιάλειπτος ὁδοιπορία διὰ μέσου τοῦ ῥωμαϊκοῦ Κράτους.

Ὅτε δὲ ὁ αὐτοκράτωρ ἦτο ἤδη παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης, δύο τινὲς ἱερατικὴν στολὴν ἐνδεδυμένοι, ἐξεληθόντες ἐκ τινος ναοῦ φιλοδομημένου ἐπὶ τοῦ πλησίον βράχου, ἔκυψαν ἀπὸ τῆς ὄρουσ αὐτοῦ ἵνα παρατηρήσωσι τὸν αὐτοκράτορα.

— Εἶνε ἀσκεπής, εἶπεν ὁ ἕτερος αὐτῶν, καὶ ἀντὶ νὰ βλέπῃ ποῦ πατεῖ βλέπει πάντοτε πρὸς τὰ νέφη.

— Τίς οἶδε τί ἀναγινώσκει ἐκεῖ ἐπάνω; Ὡς πρὸς τὸ κάλυμμα ὅμως τῆς κεφαλῆς, θὰ ἦτο πρωτοφανὲς πρᾶγμα εἶν ἐφόρει σήμερον. Ἰδὲ, σρέφεται διὰ νὰ ὀμιλήσῃ εἰς τὸν εὐνοούμενόν του, τὸν καταστόλιστον ἐκεῖνον νέον· ὀνομάζεται, νομίζω, Ἀντώνιος.

— Ἀντίνοος, ὄχι Ἀντώνιος. Εἶνε Βιθυνός. . . Νέος πολὺ εὐμορφος.

— Εὐμορφότατος. Ἄλλ' ἀδιάφορον· ἐγὼ δὲν ἤθελα νὰ τὸν ἔχω υἱόν μου.

Ὁ Ἀδριανὸς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν ἤδη ἐν τῇ παραλίᾳ, ἐνθα μεγάλαι πυραὶ ἐκάπνιζον πλησίον ῥωμαϊκῶν σκηνῶν. Οἱ στρατιῶται καὶ οἱ ὑπῆρται μάτην ἔριπτον ἐπὶ τῶν ἀθηρακίων ξηροῦς θάμνους καὶ πλοίων λείψανα· φλοῖξ δὲν ἔγενεάτο, κκπνὸς μόνον συστρεφόμενος πυκνὴς εἶρπεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ὡς μὴ θέλων νὰ ἀναβῆ εἰς τὸν ὑγρὸν ἀέρα· καὶ ὁ ἀνεμος δὲ ἔπνευε.

Ὁ αὐτοκράτωρ εἰσελθὼν εἰς τὴν μεγίστην σκηνὴν ἐξηπλώθη ἐπὶ προσκεφαλαίων, συνεσφιγμένα ἔχων τὰ ὦχρά αὐτοῦ χεῖλη καὶ τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους ἐσταυρωμένας.

Ἄλλὰ δὲν ἐκοιμᾶτο· ἠνοιγεν ἐν διαλείμματων τοὺς ὀφθαλμούς καὶ ἔστρεφεν αὐτοὺς πρὸς τὸ μέσον τῆς σκηνῆς, ἐνθα ὁ Ἀντίνοος ἐξηπλωμένος ἐπὶ δορᾶς ἄρκτου συνέπαιζε μετὰ τοῦ μολοσσοῦ, ὃν ἠγάπα κατ' ἐξοχὴν ὁ κύριος αὐτοῦ. Ὁ κύων ἐρεθισθεὶς τέλος ὑλάκτησεν, ὁ Ἀδριανὸς προσέβλεψε μετὰ δυσχερασίας πρὸς τὸν εὐνοούμενον νέον, ἀλλ' ὡς ἀστραπὴ ταχεῖα ἢ δυσχερασία τοῦ καλλιτέχνου Καίσαρος μετετρέπη παραχρῆμα εἰς θαυμασμόν, καὶ εὐαρέστως παρετήρησε τὴν θαυμασίαν τοῦ νεανίου χάριν.

— Τί κάμνεις αὐτοῦ; ἠρώτησε φιλοστόργως.

— Τίποτε.

— Κάνεις δὲν κάμνει τίποτε. Ὅταν τις δὲν

ἔχη ἐργασίαν, τοῦλάχιστον σκέπτεται κατὶ τι.

— Ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ σκερθῶ.

— Εἶσαι κουρασμένος;

— Μάλιστα· ἦτο πολὺ ψυχρός ἐκεῖ ἐπάνω.

Διατὶ διανυκτερεύεις παρατηρῶν τοὺς ἀστέρους, ἀφ' οὗ λέγεις ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ προγινώσκῃ τὸ μέλλον;

— Ἐγὼ τίποτε δὲν σ' ἀποκρύπτω· τὰ μυστικά μου ὅλα γίνονται ἐνώπιόν σου ὡς καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀγάλματος τοῦ Πραξιτέλους, ὅπερ ἔχω ἐν Ῥώμῃ ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ μου. Ἄλλὰ σὺ δὲν δύνασαι νὰ μ' ἐνοήσῃς. Τὸ μέτωπόν σου δὲν ἐπλάσθη νὰ συλλογίζεται καὶ νὰ λεπτολογῇ.

— Χθὲς ἐλάλητας περὶ ἐπιθυμίας. Ἐνόησα πολὺ καλὰ. Καὶ ἐγὼ γινώσκω τὴν σφοδρὰν καὶ μεστὴν χαυνότητος ἐπιθυμίαν διότι ἐπιποθῶ τὴν ἀπόλαυσιν, ἧς ἡ ἀτελεύτητος μέθη οὔτε ὕφρην ἔχει οὔτε ἐξέγερσιν.

— Ἄπασα ἡ ῥωμαϊκὴ νεολαία τὸ αὐτὸ ζητεῖ.

Ὁ Ἀντίνοος περιετιλύθη διὰ τινος σκεπάσματος διότι τὸ ψυχρός εἰσῆρχετο εἰς τὴν σκηνὴν. Ὁ ἀνεμος ἐπετεινετο καὶ τῶν κυμάτων ἡ ταραχὴ καθίστατο φοβερωτέρα.

— Ἡ αὐτοκράτειρα θὰ κκοπαθῆσῃ πολὺ κατὰ τὸν εἰς Ἀλεξάνδρειαν διάπλουν της, εἶπεν ὁ νέος Βιθυνὸς κατακλιόμενος πάλιν.

Ὁ Ἀδριανὸς ἐγέλασε μετὰ πονηρίας καὶ εἶπε:

— Θὰ τὴν πειράξῃ ἡ θάλασσα. Ἐπεθύμουν νὰ τὴν ἴδω. . . Ἡ μάλλον, ὄχι. Προτιμῶ νὰ εἶμαι μακρὰν, καὶ διὰ τοῦτο ἴσα ἴσα ἀποφασίζω νὰ μείνω ἐνταῦθα μίαν ἔτι ἡμέραν, διότι ἐκεῖνη θὰ εἶνε ὄλη χολὴ καὶ ὄζος.

Β'

Ἐν τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀνακτόρων τῶν ὑπὸ τῶν Πτολεμαίων οἰκοδομηθέντων ἔκειτο ἐπὶ τῆς Λοχίας ἄκρας της κλειούσης τὸν λιμένα πρὸς δυμάς. Ἡ δὲ λιθόστρωτος διὰ μεγάλων πλακῶν ὁδὸς ἢ ἄγρουσα πρὸς τὰ ἐκεῖ πάντοτε ὑπῆρξε πλήρης ζωῆς καὶ κινήσεως. Τὴν δὲ ἡμέραν καθ' ἣν ἄρχεται ἡ διήγησις ἡμῶν ἦτο ὄλη ἡ ὁδὸς μεστὴ περιέργων προσδοκούντων ἵνα θαυμάσωσι τὸν στολίσσον ἐφ' οὗ ἡ αὐτοκράτειρα Σαβίνη μετὰ τῶν περὶ αὐτὴν εἶχε καταπλεύσει πρὸ δύο ὡρῶν εἰς τὸν λιμένα. Τοσάυτη δὲ ἦτο ἡ συρροὴ τοῦ πλήθους, ὥστε ἀνὴρ ἐπισημότατος, ὁ ἑπαρχὸς Τιτιανός, ἵνα φθάσῃ ταχύτερον, προτίμησε νὰ καταβῆ τοῦ ἄρματος καὶ νὰ διασχίσῃ πεζὸς τὰ πλήθη. Τὸν ἔπαινον συνώδευεν ἀνὴρ τριακοντούτης περιόπου, εὐλικρινὴς καὶ ἀγχινοῦς τὸ ἦθος, ὀνόματι Πόντιος, ὁ ἀρχιτέκτων τῆς πόλεως. Ἐσπευδὼν δὲ ἀμφότεροι νὰ ἐξετάσωσιν ἐν ποίᾳ τινὶ καταστάσει ἦτο τὸ ἀνάκτορον, ὅπερ ἦτο ἔρημον ἀπὸ τοῦ θανάτου τῆς Κλεοπάτρας. Ὁ αὐτοκράτωρ Ἀδριανὸς ἐδήλωσεν ἤδη τὴν προῖαν ὅτι ἐπιθυμῶ νὰ διαμείνῃ ἐν τῇ Λοχίᾳ κατὰ τὴν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ διατριβὴν αὐτοῦ. Καὶ διὰ τοῦτο ἐσπευδὼν νὰ παρασκευάσωσιν ὅσον οἶόν τε τάχιστα καταλλήλους

τὰ δώματα εἰς ὑποδοχὴν τοῦ αὐτοκράτορος.

Ἄλλὰ τὸ πρῶτον βλέμμα δὲν ἦτο πολὺ ἐνθαυρατικόν· διότι ἡ πύλη τῆς εἰσόδου ἦτο ἐξηρωμένη, ἐν τῇ αὐτῇ τῆς τιμῆς ἦσαν ἠπλωμένα ἐπὶ σχοινίων ἐνδύματα ὑγρά, τὸ θυρωρεῖον, καταληφθὲν ὑπὸ φυτῶν παρασίτων, ὠμοιάζε πρὸς μεγάλην δέσμην χλωρῶν χόρτων.

Διὰ τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου ἐφαίνετο γυνὴ τις ἀγαθὴ καθήμενη ἐπὶ ἔδρας καὶ ὑπνώττουσα ἐν τῷ μέσῳ γαλλῆς, τεσσάρων κυναρίων καὶ κλωβίου πλήρους ἀκανθυλλίδων.

— Θυρωρὸς! αἶ, θυρωρὸς! ἀνεφώνησεν ὁ ἀρχιτέκτων.

Θυρωδῶδης ἀναπνοὴ καὶ μεμψιμοιρία ἠκούσθησαν ἀπὸ τῆς ἑτέρας ἄκρας τῆς αὐτῆς καὶ ἀνὴρ χονδρὸς προσέδραμε σπεύδων καὶ κατέρριψε τὰ σχοινία καὶ τὰ ἐπ' αὐτῶν ἠπλωμένα.

— Εἶνε ὁ Κεραινὸς ὁ ἐπιστάτης, εἶπεν ὁ ἑπαρχὸς πρὸς τὸν σύντροφον αὐτοῦ. Ποῦ εἶσαι, δεῖξέ μας τὸ ἀνάκτορον.

Ἡ ὄψις τῶν ἔνδον τοῦ ἀνακτόρου ἦτο ἐτι ἀθλιωτέρα τῶν ἔξω. Αἱ γλυφαὶ καὶ τὰ ψηφοθημάτα εἶχον ἀποσπασθῆ ἵνα κοσμήσωσι τὰ ἀνάκτορα τῶν αὐτοκρατόρων ἐν Ῥώμῃ ἢ τὰς ἐπαύλεις τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ὑπαλλήλων αὐτῶν. Ἡ βροχὴ εἶχεν εἰσρεύσει διὰ τῆς διαρραγείσης στέγης καὶ χόρτα ἐφύοντο ἐν ταῖς αἰθούσαις. Ὅθεν μετὰ μακρὰν συνδιάσκεψιν ἀπεφασίσθη ἵνα ὁ ἑπαρχὸς ἰκετεύσῃ τὴν γυναῖκα τοῦ Καίσαρος νὰ συντελέσῃ ἰκετεύουσα τὴν γυναῖκα τοῦ Καίσαρος νὰ συντελέσῃ ὅπως ὁ ἀνὴρ αὐτῆς βραδύνη τὴν ἔλευσιν αὐτοῦ, ἐν ᾧ χρόνῳ ὁ ἀρχιτέκτων παντὶ σθένει ἐμελλε νὰ ἐργασθῆ ἵνα καταστῆ κατοικήσιμος ἡ ἡττον βεβλαμμένη πτέρυξ. Ἐμελλον νὰ κατασκευάσωσιν ἀγαλμάτια καὶ κοσμήματα ἐκ μίγματος μαρμαροῦ, πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν μαρμαρίνων, καὶ ἐργάζοντο νυκτὸς καὶ ἡμέρας. Εἰς δὲ τὸν ἐπιστάτην Κεραινὸν ἀνετέθη ὁ φωτισμὸς τῆς ἐργασίας, ἔργον ὅπερ μετὰ πολλῆς ἀνορεξίας ἀνέλαβε.

Μετὰ μίαν ὥραν τὸ ἔρημον οἰκοδόμημα κατεκλύσθη ὑπὸ στρατεύματος ἐργατῶν, οὓς αὐτὸς ὁ Πόντιος διητύνη. Ἦλθεν ἡ νύξ καὶ ὅμως οὐδὲ ἐπὶ μικρὴν ἀνεπαύθη· οἱ ἀνθρωποὶ τοῦ ἀνεζήτου φῶς, μάτην δὲ δις ἐστάλησαν πρὸς τὸν ἐπιστάτην ἀνθρωποὶ αἰτοῦντες λύχνους. Ὁ ἀρχιτέκτων, μὴ δυνάμενος πλέον νὰ ἀνέχηται τὴν ἀδιαφορίαν τοῦ ἐπιστάτου, ἐπορεύθη αὐτὸς εἰς τὰ δώματα αὐτοῦ. Εἰσελθὼν δὲ διὰ τινος θύρας ἀνοικτῆς πρὸς τὴν ἀντιθάλαμον σκοτεινὴν, πρὸς ὃν ἔβλεπε μετὰ ἀντιθάλαμον σκοτεινὴν, πρὸς ὃν ἔβλεπε μετὰ γα δωματίον κομψῶς διασκευασμένον, εἶδε τὸν Κεραινὸν καθήμενον πρὸ τραπέζης ἐφ' ἧς διέχεε φῶς λύχνος δρειχάλκινος τρεῖς ἔχων φῶτα. Ἄλλ' ἐν ᾧ ἐμελλεν ὁ ἀρχιτέκτων νὰ εἰσελθῆ εἰς τὸ δωματίον ἔστη ἀκούσας στεναγμοῦς καταπετλομένους. Ἐν τινος δωματίου ἐνδοτέρου εἶδε νεανίδα ὠχρὰν καὶ ἰσχνὴν ὄφρουσαν ἐπὶ δίσκου ἄρτον. Ἀποθέτουσα δὲ αὐτὸν ἐπὶ τῆς τραπέζης πρὸ τοῦ χονδρῶ ἐπιστάτου εἶπε περίλυπος:

— Ἐπίτρεψόν μοι νά σ' ἀγοράσω ὀλίγον κρέας· ὁ ἱατρὸς ἀπηγόρευσε νὰ τρώγῃς ζῆρην ἄρτον.

— Ἄς ἰδῶμεν, Σελήνη, ἔλεγε ὁ Κεραινὸς ἀποπειρώμενος νὰ τὴν καθησυχάσῃ, μὴ λυποῦ· δὲν δυνάμεθα νὰ ἀγοράσωμεν ἄρτον· ἔχω ἐννέα στόματα νὰ θρέψω, ἀφίνω πλέον τοὺς δούλους, καὶ ὁ κροσώλης δὲν μᾶς πιστώνει πλέον.

— Ἀλλὰ τί τὰ ἔκαμες τὰ τρία χρυσᾶ νομίσματα, τὰ ὅποια σοὶ ἔδωκαν χάριν τῆς ἀφίξεώς τῆς αὐτοκρατείας;

Ἄλλ' ὁ Κεραινὸς ἀμηχανῶν ἔκοπτε διὰ τῶν δακτύλων τὸν ἄρτον οὐδὲν ἀποκρινόμενος. Ἦτο δὲ Ἕλληνας κενόδοξος, ἀγαπῶν τὰς τέχνας καὶ τὴν πολυτέλειαν. Ὁ ἴσχνος αὐτοῦ μισθὸς μετετρέπετο εἰς πολύτιμα κοσμήματα καὶ εἰς σπάνια ἐπιπλά, τὰ δὲ τέκνα τοῦ ἀπέθνησκον ὑπὸ τῆς πείνης. Τέλος ὁμολόγησεν ὅτι διὰ τῶν τριῶν χρυσῶν νομισμάτων ἠγόρασε δακτύλιον, ἡ δὲ Σελήνη δὲν τὸν ἐπέπληξε μὲν ἀλλὰ τὰ δάκρυά της ἔρρεον. Ἀπὸ τοῦ θανάτου τῆς μητρός της αὐτὴ εἶχεν ἀναλάβει τὰ τοῦ οἴκου καὶ τὴν ἐπιμέλειαν ἐξ μικρῶν ἀδελφῶν, ἀρρένων καὶ θηλέων, ὧν ἕν ἀρρεν ἦτο τυφλὸν, καὶ ἡ Σελήνη δὲν ἀντιεῖχε πλέον. Πλὴν δὲ τούτου ὁ Κεραινὸς εἶχεν ἑτέραν κόρην Ἀρσινόην ὀνομαζομένην, ὁμηλικὰ περίπου τῆς Σελήνης, ὁμοιάζουσαν πρὸς τὸν πατέρα της καὶ ἦτις ἠγάπα τὸν καλλωπισμὸν, τὰς ἡδονὰς καὶ ἐνόμιζε φυσικώτατον νὰ τρώγῃσιν οἱ ἀδελφοὶ της ἄρτον μόνον καὶ ὕδωρ ἵνα δύναται αὐτὴ νὰ ἀγοράζῃ τὰ κοσμήματά της, ἄλλως δὲ ἦτο καρδία ἀγαθὴ καὶ χαρκατῆρ προσήνης καὶ χαρίεις, πάντοτε ἐτόιμη νὰ θωπεύσῃ τὴν πρεσβυτέραν της ἀδελφὴν πέντε λεπτὰ τῆς ὥρας ἀφ' οὗ ἐκείνη τὴν εἶχεν ἐπιπλήξει.

Ἄλλ' ἡ Σελήνη εἶχε τὸ κακὸν νὰ ἀποκροῦν τὰς πρὸς συνδιαλλαγὴν προτάσεις τῆς Ἀρσινόης, καθότι, ὡς πολλαὶ φύσεις εὐθείαι· καὶ δραστήριαί, οὐδόλως ἤθελε νὰ συγχωρῇ τὰς ἀδυνάτους φύσεις.

Οὕτε ἡ Σελήνη οὕτε ὁ Κεραινὸς ἤκουσαν τὰ βήματα τοῦ ἀρχιτέκτονος, ὅστις ἐστάθη ἀκίνητος ἐν τῇ σιᾷ καὶ ἡ ἐκφρασις τοῦ ἐξωρισμένου προσώπου του μεταστράφη εἰς οἶκτον. Μετὰ στιγμικίαν δὲ σιωπὴν ἡ Σελήνη ἐπανέλαβε:

— Πάτερ, μὴ δυσαρσηθῆς ἐὰν σοὶ ὁμιλῶ καὶ πάλιν. Δίς ἦδη ὁ ἀρχιτέκτων ἀπέστειλε ζητῶν φῶτα.

— Σιώπη! ἀνεφώνησεν ὁ Ἕλληνας πλῆττων διὰ τῆς πυγμῆς τὴν τράπεζαν. Καὶ τί εἶν' αὐτὸς ὁ Πόντιος διὰ νὰ ζαλιζώμαι δι' αὐτόν;

— Εἰξέυρω ὅτι ἡμεῖς εἴμεθα ἐξ εὐγενοῦς οἰκογενείας· ἀλλ' ὅμως εἶνε ἀνάγκη νὰ κερδαίνωμεν τὸν ἄρτον μας, καὶ ἤκουσα ἕνα τῶν ἐργατῶν λέγοντα, ὅτι ἐὰν δὲν ὑπακούσῃς θὰ σὲ παύσουν. Καὶ τότε τί νὰ γείνωμεν μὲ τὰ μικρά;

Καὶ ἡ μὲν κόρη κατελήθη ὑπὸ στεναγμῶν, ὁ δὲ πατὴρ ἀπέστρεψε τὴν κεφαλὴν. Ὁ Πόντιος, ἀ-

ποφασίσας νὰ διακόψῃ τὴν σκηνὴν ταύτην, ἐνεφανίσθη καὶ χαιρετίσας μετὰ προσπεποιημένου σεβασμοῦ, τῷ εἶπεν εὐγενῶς, ἵνα εὐαρεστούμενος παραγγείλῃ νὰ φροντίσωσι περὶ τοῦ φωτισμοῦ, προσθεῖς ὅτι τὸν παρεκάλει μετὰ ταῦτα νὰ τὸν τιμῆσῃ δειπνῶν μετ' αὐτοῦ.

Ὁ Κεραινὸς ἐμειδίξεν εὐαρεστηθεὶς καὶ τὸν ἠκολούθησεν· ἡ δὲ θυγάτηρ παρεσκευάσθη νὰ διακυντερεύσῃ μέχρι τῆς ἐπανόδου τοῦ πατρός της· διότι ἐγίνωσκεν ὅτι τὸ βαρὺ ἐκεῖνο καὶ παχὺ σῶμα, καὶ τοὶ φαινόμενοι ὑγιᾶς, μόλις διὰ μιᾶς κλωστῆς συνεκρατεῖτο ἐν τῇ ζωῇ, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἤθελε νὰ κοιμηθῇ πρὶν ἢ πρῶτον ὁ πατὴρ της ἐπανέλθῃ καὶ κοιμηθῇ.

Λαβοῦσα λοιπὸν τὰ ἐνδύματα τῶν μικρῶν ἀδελφῶν της καὶ ἐπιδιορθοῦσα αὐτὰ ὑπελόγιζε καὶ ἐσκέπτετο πῶς νὰ κατορθώσῃ νὰ οἰκονομηθῇ ἡ οἰκογένεια μέχρι τέλους τοῦ μηνὸς διὰ τῶν χρημάτων ἅτινα ἦδη τῇ ὑπελείποντο. Καὶ κατὰ μὲν τὸ διάστημα τῆς πρώτης ὥρας μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ πατρός της εἰργάσθη εὐκόλως καὶ διαρκῶς, ἀλλ' ἔπειτα τὴν κατέλαβεν ὕπνος, καὶ ἡ εὐμορφος κεφαλὴ της ἔκλινε πρὸς τὸ στῆθος· αἴφνης ἀνυψοῦσα τὴν κεφαλὴν ἐλάμβανε τὴν βελόνην ἐν τάχει καὶ εἰργάζετο ἕως οὗ πάλιν τὰ βλέφαρά της ἐκλείοντο. Εἶδεν ὄνειρον ὅτι κατέπεσε, καὶ τὸ ὄνειρον τοῦτο τὴν ἐξύπνισε. Εἶδε πάλιν ὅτι ὁ πατὴρ της τῇ ἔρριψε λίθον καὶ ἐξύπνισε πάλιν. Τὸ ἔλαιον τοῦ λύχνου ἦτο ἐν τῷ τελειοῦσθαι καὶ ὅμως ὁ Κεραινὸς δὲν ἐπανήργετο. Κατελήθη τότε ὑπὸ ἀνησυχίας, περιεκαλύφθη διὰ παλαιοῦ τινος μανδύου, ἐπῆρε τὸ φῶς, καὶ κατηνύθη πρὸς μακρὸν διάδρομον συνδέοντα τὴν κατοικίαν τοῦ ἐπιστάτου πρὸς τὸ κύριον σῶμα τοῦ οἰκοδομηματος καὶ οὕτως τὰ παράθυρα ἔβλεπον πρὸς ἐσωτερικὴν τινα αὐλήν. Διὰ τῶν παραθύρων δὲ τούτων ἡ Σελήνη ἔβλεπεν ἄλλα ἀνοήματα φωτιζόμενα καὶ ἤκουε κρότους πρῶτων καὶ σφουρίων.

Ἡ Σελήνη ἐβάδιζε δισταζούσα, διότι ἐφοβεῖτο πῶς παρατηροῦσα δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ μὴ εὕρῃ τὸν πατέρα της ἐξηπλωμένον ἐν τινι γωνίᾳ. Διεληθοῦσα τὸν διάδρομον εἰσῆλθεν εἰς αἴθουσαν πλήρη ὕλικου καὶ φωτιζομένην διὰ δάδων προσλωμένων ἐπὶ τῶν κίωνων. Εἶδός τι ῥόγγου βραγχώδους ἤκούετο ὅπισθεν τοῖσ' ἀδῶσιν· ἡ νεανὶς ἐξέβαλε κραυγὴν, καὶ προσέδραμε πρὸς τὸ μέρος ἐνθα ἔκειτο ὁ παχὺς Κεραινός, μελανὴν ἔχων καὶ οἰδαλέαν τὴν ὄψιν.

Ἡ κραυγὴ τῆς κόρης ἀφύπνισεν ἀνθρωπὸν τινα γλύπτην, ὅστις εἶχεν ἀποκοιμηθῆ πρὸ τῆς τραπέζης τῆς ἐργασίας του, ὡς ἐκείνη πρὸ τινος εἶχεν ἀποκοιμηθῆ ἐπὶ τοῦ ἔργου της. Ἀνεγείρων οὗτος τὴν κεφαλὴν εἶδε τὴν κόρην ματαίως σείουσαν τὸν Ἕλληνα, καὶ βλέπων τὴν ἀγωνίαν της τῇ εἶπεν ἐνθαρρύνων αὐτήν.

— Ἀφ' οὗ ῥέγγει δὲν εἶνε νεκρός. Ὁ οἶνος τοῦ ἀρχιτέκτονος τὰ ἔκαμεν ὄλ' αὐτά.

Ἡ Σελήνη, στρέψασα τὴν κεφαλὴν ἐκπληκτος, διότι εἰσερχομένη δὲν τὸν εἶχεν ἰδεῖ, εἶπε.

— Σὺ εἶσαι, Πολυδεύκη;

— Ὡς βλέπεις· καὶ ὄλος εἶμαι εἰς τὰς προσταγὰς σου. Τί θέλεις νὰ κάμω διὰ νὰ σὲ βοηθήσω;

— Πρέπει νὰ τὸν φέρωμεν εἰς τὴν κλίνην του, εἶπεν ἡ κόρη δεικνύουσα τὸν κατακείμενον κολοσσόν.

— Ἐὰν ἔχῃς τέσσαρας ἵππους εἰς τὴν διάθεσίν σου εἶνε δυνατόν.

— Πάντοτε ὁ ἴδιος εἶσαι. Τί νὰ κάμωμεν λοιπὸν; Ὅθ' ἀκροῦν.

— Ἐπαρε τὸ ἐπανωφόριόν μου καὶ σκέπασέ τον.

— Ἀμὲ σὺ; Ὅθ' ἀπαύσῃς.

— Καλὰ! ἐγὼ εἶμαι συνειληθιμένος. Πήγαινε σὺ νὰ κοιμηθῇς καὶ ἐγὼ τὸν προσέχω.

Ἡ Σελήνη ἠγέρθη. Κατὰ τὴν κίνησιν δὲ αὐτῆς ταύτην ὁ μανδύας της διανοίγεται, τὸ δὲ ἔσθρον αὐτῆς σῶμα, περιεκλεισμένον ἐν λευκῇ ποδήρει· ἐσήθη πολυπύχῳ, ἐφαίνετο ὡς ἴσχνος τις κίων.

— Μὴ σαλεύῃς! ἀνεφώνησεν ὁ γλύπτης. Πρὸς Θεῶν, μὴ ἐγγίσης τὴν χεῖρα εἰς τὸν μανδύαν σου· αἱ πτυχᾶί του εἶνε θαυμάσιαι· δὲν εἶχον πρότυπον διὰ τὸ ἄγαλμα τῆς Οὐρανίας μου, καὶ τώρα σὺ θὰ γείνης τὸ πρότυπόν μου. Θέλεις;

Ἐκείνη δὲ, οὐδὲν ἀποκριθεῖσα, ὑπήκουσεν εὐπειθῶς, διότι ἡ περίλυπος νεανίς, ὑπὸ τῆς δυσυχίας ἀποσκληρυνθεῖσα, ἠγάπα ἐν τῷ βῆθει τῆς καρδίας της τὸν φαιδρὸν ἐκεῖνον νεανίαν, οὗ οἱ ὀφθαλμοὶ ἔλαμπον ὑπὸ μεγαλοφυίας. Ἦτο δὲ υἱὸς τῆς θυρωροῦ, τῆς ἀγαθῆς ἐκείνης γυναικὸς τῶν κυναρίων καὶ τῶν ἀκναυλλίδων, καὶ πολλάκις ἐν τῇ παιδικῇ του ἡλικίᾳ συνέπιπτε μετὰ τῶν τέκνων τοῦ ἐπιστάτου. Αἱ δᾶδες ἀπέστειλλον εἰς τὰ ὑψηλὰ φατνώματα λάμπεις ἀμυδράς καὶ κινουμένας, ὁ μεθῶν ἔρρεγγεν ἐπὶ τῶν συντετριμμένων πλακῶν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πηλοῦ καὶ τῆς γύψου, ὁ Πολυδεύκης μετεχειρίζετο τὸν προπλαστικὸν μετὰ τοσαύτης ταχύτητος, ὥστε ἡ χεῖρ του ἐναρκοῦτο, ἡ δὲ Σελήνη ἦτο λευκὴ ὑπὸ τῆς προσπαθείας ἢν κατέβαλλε καὶ ὑπὸ τοῦ κόπου, ἀλλ' ὁ χρόνος παρήρχετο χωρὶς μία πτυχὴ τοῦ ἐνδύματος της νὰ κινήθῃ.

Τέλος ἡ ὄχρότης τῆς νεανίδος ἐξέπληξε τὸν καλλιτέχνην.

— Μὴν ἀκόμη στιγμὴν καὶ θὰ ἀναπαυθῆς. Σ' εὐχαριστῶ διὰ τὴν εὐγενῆ προθυμίαν σου. Ἔχει δίκαιον ἡ μήτηρ μου, θὰ γείνης καλὴ σύζυγος.

— Δυνατὸν νὰ ἀπαυῶσαι.

— Ὅχι, ὄχι! Ὀνομάζεσθε Σελήνη, καὶ εἶσαι γλυκεία ὡς τὸ φῶς τῆς σελήνης. Τὰ ὀνόματα ἔχουν καὶ τὴν σημασίαν των.

— Ὁ ἀδελφός μου ὁ τυφλὸς ὀνομάζεται Ἡλῖος, ὑπέλαβεν ἡ νεανίς μετὰ πικρίας.

Ὁ Πολυδεύκης ἐσιώπησε. Χωρὶς δὲ καὶ αὐτὸς νὰ ἐννοήσῃ, ἡ παρατήρησις τῆς νεανίδος αὐτῆ καὶ ὁ τρόπος δι' οὗ ἐγένετο ἡ παρατήρησις τὸν δυσηρέστησαν. Ἐγίνωσκε δὲ τὸν χαλεπὸν βίον τῆς Σελήνης, ἐθαύμαζε τὴν γενναϊότητά της, τῷ ἐφαίνετο εὐμορφος, καὶ ὅμως αἴφνης ἠσθάνθη παγερόν τι πρᾶγμα διεισδύσαν μετὰ αὐτοῦ καὶ ἐκείνης. Ὑπεχώρησεν ὀλίγον, θέλων νὰ παρατηρήσῃ τὸ ἔργον του, καὶ ἐπανέλαβε τὴν ἐργασίαν ἐν ἄκρᾳ σιγῇ.

Ἡ δὲ νεανίς, βλέπουσα ὅτι ὁ Πολυδεύκης οὐδὲν ἀπεκρίνετο, τῷ εἶπε πρῶτον μὲν μετὰ τινος ψυχρότητος, ἔπειτα δὲ ἐξαπτομένη:

— Μὲ πιστεύεις ὅταν σε λέγω ὅτι δυνατόν νὰ ἀπαυῶσαι, καὶ ἔχεις δίκαιον πιστεύων με, διότι πᾶν ὅ τι κάμω ὑπὲρ τῶν μικρῶν μας οὕτε ἐξ ἀγαθοτήτος τοῦ κάμνω οὕτε ἐκ στοργῆς. Ἀλλὰ μόνον ἐπειδὴ ἐκληρονόμησα τὴν ὑπερηφάνειαν τοῦ πατρός μου μοὶ εἶνε ἀφόρητος οἱ ἀδελφοὶ καὶ οἱ ἀδελφαί μου νὰ ἐξέρχονται ῥακένδυτοι καὶ νὰ ἐξεύρωσιν οἱ ἄνθρωποι πόσον εἴμεθα πτωχοί. Ἀπὸ τοῦ θανάτου τῆς μητρός μου δὲν ἠσθάνθη πλεον χαρὰν. Ἡ καρδία μου εἶνε ἀδιάφορος, καὶ ὁ φόβος εἶνε τὸ μόνον αἰσθημα ὅπερ εἶνε εἰς κατὰστασιν νὰ αἰσθάνεται. Πολὺ φοβοῦμαι πολὺ τὰς ἀσθενείας, διότι θέλεις πολὺ ἐξοδα, καὶ διὰ τοῦτο προσπαθῶ νὰ εἶνε τὰ παιδιὰ καλὰ εἰς τὴν ὑγείαν των. Δὲν θέλω νὰ γείνω πλέον κακὴ παρ' ὅτι εἶμαι· ὅταν πάσχωσιν ἐκεῖνα ἐγὼ λυποῦμαι. Ἀλλ' ὅμως ὅ τι καὶ ἂν κάμω ὑπὲρ τῶν ἄλλων δὲν μ' εὐφραίνει· τὸ πολὺ πολὺ ἐλαττοῦται ὀλίγον ἡ ἀνησυχία μου. Μ' ἐρωτᾷς τί φοβοῦμαι; Τὰ πάντα φοβοῦμαι, διότι προσμένω κακὸν πάντοτε, οὐδέποτε καλόν. Φοβοῦμαι ὅταν κτυπῶσιν τὴν θύραν μας, διότι ἴσως εἶνε δανειστής. Ὅταν καθ' ὄδον στρέψωσι τοὺς ὀφθαλμούς των πρὸς τὴν Ἀρσινόην, φοβοῦμαι διὰ τὸ μέλλον της. Ὅταν ὁ πατὴρ μου παρακοῦν εἰς τὸν ἱατρὸν, φοβοῦμαι μὴ ὁ θάνατός του μᾶς ῥίψῃ εἰς τοὺς πέντε δρόμους. Τίποτε δὲν κάμνω μὲ καρδίαν φαιδρᾶν τίποτε! Ἐργαζομένη ζηλεύω τὰς πλουσίας, τὰς ὁποίας ὑπηρετοῦσιν αἱ δούλαι των. Ἐπεθύμουν νὰ ἔχω χρήματα διὰ νὰ κοιμῶμαι τὸ ἡμισυ τῆς ἡμέρας καὶ νὰ μὴ σαλεύω τὸν δάκτυλόν μου. Ἡ ζωὴ μου εἶνε ἀθλιότης καὶ πόνος. Καὶ ἐὰν τυχόν ἐπέλθῃ μία ὥρα καλλιτέρα, τόσον θαυμάζω, ὥστε παρέρχεται πρὶν ἢ συνέλθω ἐκ τῆς ἐκπλήξεώς μου καὶ τὴν χαρᾶν.

Ταῦτα εἰποῦσα ἐσιώπησε, καὶ ἐπεκράτησεν αὐθις σιγὴ ἐν τῇ εὐρείᾳ ἐκείνῃ πολυστήλῳ αἰθούσῃ, διακοπτομένη ἐκ διαλειμμάτων ὑπὸ τῆς δυσλόλου ἀναπνοῆς τοῦ κοιμωμένου. Ἡ ψυχρότης ἦν ἀπέδειξεν ὁ Πολυδεύκης ἐπετείνετο, μάτην δὲ ἐζήτηε οὗτος ἐνθαρρυντικὸν τινα λόγον.

Ἐν ᾧ δὲ ἔσκαπτε μετὰ προσοχῆς ὑπεβαλλούσης πτυχὴν τινα τοῦ ἀγάλματος του, ἐσάλπισεν ἐν τῇ παρακειμένῃ αἰθούσῃ, ὡς σημεῖον ὅτι ἦλθε νέου

στίφος εργατών. Ὁ Πολυδεύκης ἀνεγείρας τὴν κεφαλήν εἶδεν ἐξαφνίζόμενον τὸ πρότυπον του. Ἡ λευκὴ ἐσθὴς τῆς Σελήνης ἐξηφανίζετο ταχέως κατὰ μῆκος τοῦ διαδρόμου, καὶ ὁ ξηρὸς φόρος τῶν ξυλίων σκανδαλίων τῆς ἡλαττοῦτο. Ὁ καλλιτέχνης ἐπανῆλθε βραδεὶ βήματι πρὸ τῆς τραπέζης του, ἀλλὰ δὲν ἀνέλαβε τὰ ἐργαλεία του. Εἶχε τὸν νοῦν του εἰς τὴν ὠχρὰν ἐκείνην νεάνιδα, ἧς ἡ ψυχὴ ἀπεναρκώθη καὶ ἀπεμαράνθη, καὶ ὁ μανδύας τῆς ἐσχημάτιζε τοσοῦτον θαυμασίας πτυχάς.

Γ'

Ὁ Ἀδριανὸς ἄνευ τινὸς δυσκολίας συνήνεσε νὰ βραδύνη τὴν ἀφιξίν του, καὶ αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως παντὶ σθένει προτεπάθουν νὰ παρασκευάσωσιν ὑποδοχὴν ἐνθουσιώδη, ὅτε αὐτοκρατορικὸν ἄγγελμα συνετάραξε τὸν ἑπαρχον. Ἐπῆλθεν ὄρεξις εἰς τὸν Καίσαρα νὰ ἐπισκερθῆ ἀγνωστος τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἐμήνουν εἰς τὸν Τιτιανὸν ὅτι μετ' οὐ πολὺ ἔμελλε νὰ ἀποβιβάσθῃ εἰς Λοχίαν· ἐν τέλει δὲ τῆς ἐπιστολῆς παρήγγελλεν αὐστηρῶς νὰ μὴ κοινολογῆται τίποτε. Μόνος δὲ ὁ ἀρχιτέκτων Πόντιος ἔμαθεν, ὡς εἰκός, τὸ ἀπόρητον, καὶ αὐτὸς εἰσῆγαγεν εἰς τὰ ἀνάκτορα τὸν ῥωμαῖον ἀρχιτέκτονα Κλαύδιον — ὑπὸ τοιοῦτον ὄνομα ἤθελεν ὁ αὐτοκράτωρ νὰ ἐμφανισθῆ ἐπὶ τοῦ παρόντος, — καθ' ἣν στιγμὴν οἱ ἐργάται ἐσπευδὸν νὰ κενώσωσι δωμάτιόν τι, ἀποκομίζοντες ἐξ αὐτοῦ τὰ ἐργαλεῖα καὶ τὰ διάφορα ὑλικά, καὶ μετακομίζοντες διάφορα ἐπιπλα.

Ἴνα δὲ τις ἔλθῃ εἰς τὸ δωμάτιον τοῦτο, κείμενον ἐν τῇ δυτικῇ πτέρυγι τοῦ οἰκοδομήματος, ὤφειλε νὰ διέλθῃ τὴν αἴθουσαν ἐν ἣ ὁ Πολυδεύκης εἶχεν ἰδρύσει τὸ ἐργαστήριόν του. Ὁ Ἀδριανὸς ἔστη ἐνώπιον τοῦ νεαροῦ καλλιτέχνου, τὸν ἐθεώρησεν ὥσαν τινὰ ἐργαζόμενον, καὶ τῷ ἐλάλησε φιλοφρόνως διὰ λόγων δηλούντων ὅτι δὲν ἦτο τις ἀδαής. Εἰσῆλθεν ἔπειτα εἰς τὰ ἀτελῆ ἔτι δώματά του, εὔρε τὰ πάντα καλῶς ἔχοντα, καὶ ἠρώτησε μόνον, ἐὰν ἦτο καλὴ ἡ κλίνη τοῦ Ἀντινόου. Δὲν ἔλαβον δὲ καιρὸν νὰ τῷ παρασκευάσωσι δεῖπνον, καὶ τῷ ἐφάνη νόστιμον νὰ φάγῃ τὰ περισσεύματα τοῦ δεῖπνου τοῦ Ποντίου, μετ' ὃ ἐνεκαθιδρύθη ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ τοῦ Πολυδεύκου, ἐνθα διεσκέδαζε πλάττων γυναικείαν τινὰ κεφαλὴν. Ὅτε δ' ἐπανῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν του ἦτο ἡδὴ νύξ.

Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα συνέβαινον ἐν τῇ δυτικῇ πτέρυγι, ἡ περίλυπος Σελήνη περιστρέφετο ἐν τῇ στρωμνῇ τῆς, ἀδυνατοῦσα νὰ ἀποκοιμηθῆ· διότι νέαι μέριμναὶ τὴν εἶχον καταλάβει. Ὁ Κεραινὸς διανοήθη νὰ μετασχη καὶ ἡ Ἀρσινόη τῆς συνοδείας ἧς εἶχε παρασκευασθῆ πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ αὐτοκράτορος· τὸ δὲ φιλάρεσκον κοράσιον ἀσμένως ἀπεδέξατο τὴν ἰδέαν ταύτην, καὶ τὰ χρέη τῆς οἰκογενεῖας ἔμελλον νὰ ἀυξήθωσι κατὰ τὴν τιμὴν πολυμελοῦς ἐνδυμασίας, παραγγελλομένης ἐπι-

τηδες χάριν τῆς περιστάσεως ταύτης. Καὶ ἡ μὲν Σελήνη ἀπέδειξε τὸ παράλογον τῆς τοιαύτης δαπάνης, ἀλλ' ἡ Ἀρσινόη δυσχεροσθηθεῖσα ἐκοιμάτο ἡδὴ ἐν εἰρήνῃ, ἐν ᾧ ἡ Σελήνη ἀνεπόλει καθ' ἑαυτὴν πάντα τὰ ταράσσοντα καὶ ἐξερεθίζοντα τὴν ψυχὴν τῆς.

Μετὰ πολλῆς δὲ εὐχαριστήσεως εἶδεν ἐπανερχομένην τὴν ἡμέραν. Ἐγερθεῖσα δὲ ἔλαβεν ὑδρίαν διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς καὶ λύχον διὰ τῆς ἐτέρας, καὶ ἐπορεύθη νὰ λάβῃ ὕδωρ ἐκ τῆς κρήνης ἣν ἐξαιρέτως ὁ πατὴρ αὐτῆς ἠγάπα. Διερχομένη δὲ τὸν διάδρομον παρετήρησεν ὅτι τὰ πάντα δὲν ἦσαν ὡς καὶ κατὰ τὰς ἄλλας ἡμέρας, καὶ διανοήθη ὅτι ἐκεῖ βεβαίως θὰ κατέλυσεν ὁ νεωστὶ ἐλθὼν ῥωμαῖος ἀρχιτέκτων, δι' οὗ τὴν προτεραίαν τῇ εἶχον ζητήσαι ἄλλας. Ἡ σκέψις αὕτη τὴν ἐφόβισε, καὶ ἀνύψωσε τὸν λύχον ἵνα κάλλιον παρατηρήσῃ περίξ αὐτῆς.

Αἴφνης ἠκούσθη γυλλισμὸς καὶ ἡ Σελήνη παρετήρησεν ἐξηπλωμένον πρὸ τινος ὕψους καὶ ἀνυψωμένον ἐπὶ τῶν προσθίων ποδῶν ζῶν τι τερατώδες, ὁμοιάζον πρὸς μεγαλογραφίαν κυνός· ὕλακὴ φοβερὰ ἀντήχησεν, ἄλλατὰ τινὰ ταχέα ἠκούσθησαν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ τεράστιος ὄγκος ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτῆς. Ἡ Σελήνη κατεκυλισθῆ κατὰ γῆς, ἐκβάλλουσα κραυγὴν σπαρακτικὴν· δούλος τις ἐσπευσε πρὸς τὸν διάδρομον ξιφῆρης ἐν ᾧ ὁ Ἀντίνοος προσεπάθει νὰ ἀπομακρύνῃ τὸν μολοσσόν.

Αἱ θοαὶ λάμψεις τῆς αὐγῆς ἐπιπτον ἐπὶ τοῦ λεπτοφυοῦς προσώπου τῆς Σελήνης λιποθυμημένης. Ὁ Ἀντίνοος, κλίνας τὸ γόνυ ἐνώπιον αὐτῆς, ἐξήτασεν ἐλαφρὰ τοὺς γυμνοὺς βραχιονάς τῆς καὶ ἀνεζήτησεν ἐπὶ τῆς λευκῆς ἐσθῆτός τῆς ἴχνη αἵματος· ἀλλ' οὐδὲν εὔρε, διότι ὁ κύων δὲν ἔλαβε καιρὸν νὰ πληγώσῃ τὴν νεάνιδα. Ἀνήγειρεν ὁ Ἀντίνοος τὴν ὠχρὰν κεφαλὴν, ἐξ ἧς ἐκρέματο μακρὰ μεταξώδης κόμη, ἔστειλε τὸν δούλον νὰ φέρῃ ὕδωρ καὶ ἄλλατὰ τινὰ, καὶ ἐθεώρει μετὰ παραδόξου συγκινήσεως τοὺς κανονικοὺς ἐκείνους χαρακτηριστοὺς ταρασσομένους ὑπὸ ἐδνηθῶν φρικιάσεων. Αὐτὸς δὲ, ὁ εὐνοούμενος τοῦ αὐτοκράτορος τῶν Ῥωμαίων, ὁ κεκορημένος θαυσιπῶν, ἠσθάνετο εὐφροσύνην ἄρρητον παρῆχον οὕτω μικρὰν τινα βοήθειαν εἰς ἄνθρωπον ἀγνωστον, ὅστις δὲν ἔμελλε νὰ ἀποτίσῃ τὴν χάριν διὰ δουλικῶν διαβεβαιώσεων.

— Ἐξύπνα, ἔλεγε βρέγων τὸ μέτωπον τῆς Σελήνης διὰ τοῦ ὕδατος ὑπερ ἐκόμισεν ὁ δούλος καὶ θέτων ὑπὸ τὴν βίνα τῆς φιαλίδιον.

Ἄλλ' αἴφνης παρετήρησεν ὅτι ὁ πέπλος τῆς εἶχε κατασπαρχθῆ ὑπὸ τοῦ κυνός, ὥστε ὁ ὤμος αὐτῆς ἐφαίνετο γυμνός. Ἐβουλεύσασα ἀνύψωσε τὰς πτυχάς τοῦ πέπλου μέχρι τοῦ τραχήλου τῆς.

— Ἐξύπνα λοιπόν, ἐφώνησε μετ' ἀγωνίας.

Τὰ ἄχροα χεῖλη διεσάλησαν, ἀποκαλύψαντα ἀπληρὴν σειρὰν λευκοτάτων μικρῶν ὀδόντων καὶ ὀξυτάτων, τὰ βλέφαρα ἀνυψώθησαν βραδέως, καὶ

ἡ Σελήνη ἐκινήθη ἵνα ἀνεγερθῆ. Ἐν ᾧ δὲ ὁ Ἀντίνοος ἔκυπτε νὰ τὴν βοηθῆσῃ, ἡ Σελήνη περιέβαλε διὰ τῶν βραχιόνων τῆς τὸν τραχήλόν του ἀνακράζουσα.

— Βοήθειαν! Πολυδεύκη! βοήθειαν! ὁ κύων; μ' ἄραξα.

Καὶ οἱ βραχιόνες ἐλύθησαν, καὶ ἡ νεάνις ἔπεσε πάλιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Φέρουσα δὲ τὰς χεῖρας πρὸς τοὺς κροτάφους ἀνοίγει τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ φρικιώσα βλέπει τὸν ἐνώπιον αὐτῆς νέον.

— Τίς εἶσαι; τὸν ἠρώτησε χαμηλῇ τῇ φωνῇ.

Ἐκεῖνος δὲ ἀνεγερθεὶς ὑπεβοήθησεν αὐτὴν προσπαθοῦσαν νὰ ἐγερθῆ, καὶ εἶπε:

— Δεδοξασμένον τῶν Θεῶν τὸ ὄνομα διότι ἀναπνέεις! Ὁ κύων μας σὲ κατέρριψε, καὶ ἔχει φοβεροὺς ὀδόντας.

Ἡ Σελήνη διὰ μιᾶς ἀνηγέρθη.

— Αἰσθάνεσαι πούθενά πόνον; τὴν ἠρώτησεν ὁ νέος μετ' ἀνησυχίας.

— Ναί, ἀπεκρίθη ὑποκώφως.

— Σ' ἐδάγκασε;

— Δὲν πιστεύω. Δός μοι τὴν πόρπην ἐκείνην, ἔπεσεν ἐκ τοῦ πέπλου μου.

Ὁ Ἀντίνοος σπεύσας ὑπήκουσεν, ἐλείπει δὲ καρφόνουσα τὸ ἐνδυμὰ τῆς ἠρώτησεν αὐτῆς:

— Τίς εἶσαι; Πῶς ὁ κύων οὗτος εὗρέθη εἰς τὰ ἀνάκτορά μας;

— Ὁ κύων οὗτος... εἶνε ἰδικός μας... ἠλθονεν γῆρας τὴν νύκτα, καὶ ὁ Πόντιος μᾶς...

— Εἶσαι τοῦ ῥωμαίου ἀρχιτέκτονος;

— Ναί, καὶ σὺ τίς εἶσαι;

— Ἡ κόρη τοῦ Κεραινοῦ, τοῦ ἐπιστάτου τῶν ἀνακτόρων.

— Καὶ τίς εἶνε ὁ Πολυδεύκης τὸν ὁποῖον ἐκάλεις εἰς βοήθειάν σου;

— Διὰ τί ἔρωτᾷς;

Ὁ Ἀντίνοος ἐβουρῶν καὶ τεταραγμένος ἀπεκρίθη:

— Διότι ἐφοβήθη ὅτε ἀνεφώνησες τόσον δυνάτῃ: Πολυδεύκη!

— Ὅταν φέρῃ τις εἰς ζένην οἰκίαν κακοὺς σκύλους, ἐπανέλαβε ζωηρῶς, τοὺς δένει. Σὲ παρακαλῶ νὰ τὸν προσέγῃς· διότι ἀπ' ἐδῶ διερχονται τὰ παιδία ὅταν ἐξέρχονται εἰς περίπατον. Σ' εὐχαριστῶ διὰ τὴν συνδρομὴν σου. Καὶ ἡ ὑδρία μου;

Ἡ ὑδρία ἔκειτο κατὰ γῆς, συνταπειμένη εἰς μυρία τεμάχια, ἅτινα ἡ Σελήνη ἰδοῦσα κατελήθη ὑπὸ σφοδρῶν λυγμῶν, οὐδέλωσ ὅμως διακρύψασα.

«Πάγει καὶ αὐτὴ! ἀνεφώνησεν ὀργίλως, καὶ στρέψασα τὰ νῶτα πρὸς τὸν Ἀντίνοον, κατηθύθη μετὰ σπουδῆς καὶ χωλαίνουσα τὸν ἀριστερὸν πόδα πρὸς τὴν κατοικίαν τοῦ πατρὸς τῆς. Ὁ νέος Βιθυνὸς τὴν ἐθεώρει ἀπερχομένην ὑπὸ τὰς μακρὰς στοάς. Τῷ ἐπήρχετο σφοδρὰ ἐπιθυμία νὰ δράμῃ κατόπιν τῆς, νὰ τῇ εἴπῃ ὅτι ὁ κύων δὲν ἦτο ἰδικός του, καὶ ὅτι πολὺ ἐλυπήθη

διὰ τὴν συντριφθεῖσαν ὑδρίαν· ἀλλὰ δὲν ἐτόλμα. Τέλος ἐπανῆλθε βήματι βραδεὶ εἰς τὸ δωμάτιόν του, κατεκλίθη καὶ ἐκοιμήθη ὑπὸν βραχὺν μῆχρον τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἡ φωνὴ τοῦ κυρίου του τὸν ἐξήγειρεν ἐκ τῆς κλίνης.

Ἡ Σελήνη μόλις εἶδε τὸν νέον, ἄλλως τε δὲ καὶ ἡ συμφορὰ τῆς ὑδρίας τόσον τὴν εἶχε ταράξει, ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ συλλογισθῆ ἄλλο τίποτε. Ἡσθάνετο δ' ἑαυτὴν κατασυντετριμμένην· διότι, πλὴν τῆς συνθλάσεως τοῦ ἀριστεροῦ ποδός, εἶχε τραυματισθῆ καὶ κατὰ τὸν αὐχένα, ἐξ οὗ ἔρρεεν ἡδὴ τὸ αἷμα, κρατηθὲν κατ' ἀρχὰς ὑπὸ τῆς πυκνῆς κόμης.

Εἰσελθοῦσα εἰς τὴν κατοικίαν εὔρε τὸν πατέρα τῆς ὄρθιον, ὅστις, ἀγανακτῶν διότι δὲν ἔφερε ταχέως ὕδωρ, ὑπεδέξατο αὐτὴν δι' ἐπιπλήξεων. Ἐλείπει δὲ καθίσκασα ἐπὶ τινος καθίσματος ἔκλαιεν, οὐδὲν λέγουσα.

— Τί ἔχεις; τὴν ἠρώτησεν ὁ Κεραινός.

— Ἐθραύσθ' ἡ ὑδρία μου.

— Ἐπρεπε νὰ προσέγῃς. Πάντοτε παραπονέσαι ὅτι δὲν ἔχεις χρήματα, καὶ ὅμως θραύεις πολύτιμα πράγματα!

— Ἐπεσα κάτω, εἶπε σπογγίζουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς.

— Ἐπεσες κάτω; καὶ τίς σ' ἔριψε;

— Ὁ σκύλος τοῦ ῥωμαίου ἀρχιτέκτονος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐδώκαμεν τὸ ἄλας. Ἐδῶ ἐκοιμήθη ἀπόψε.

— Καὶ ἀφίνει λυμένα τὰ σκυλιά του νὰ φάγουν τὰ τέκνα μου; ἀνεφώνησεν ὁ παχὺς Ἐλλην, περιστρέφων μανιώδης τοὺς ὀφθαλμοὺς. Μήπως σ' ἐδάγκασε;

— Ὅχι, ὄχι, ἀλλὰ μ' ἐβόησε κατὰ γῆς καὶ ἔπεσεν ἐπάνω μου. Εἶχε κάτι ὀδόντας... ὦ! φρίττω ἀκόμη.

Καὶ ἐπανέλαβε τοὺς κλυθμούς. Ὁ δὲ Κεραινὸς βλασφημῶν ἐξεκρέμασεν ἀπὸ τοῦ τοίχου κίτρινον κάλυμμα.

— Οὐτιδανέ, ἀχρεῖε! ὑπετονθόριζε. Ἐγὼ νὰ σὲ μάθω νὰ φέρεσαι. Ἀχρεῖε!

Ἡ Σελήνη κατενόησεν ὅτι κακῶς ἐπρόκειτο ἐρεθίσασα αὐτὸν καὶ προσεπάθει νὰ τὸν καταπραΰνη. Ἄλλ' ἐκεῖνος δὲν ἤθελε νὰ τὴν ἀκούσῃ, καὶ διὰ φωνῆς βροντώδους ἐκάλεσε τὴν Ἀρσινόην, ἧς παρουσίας ἐπεράνη.

— Ἐλα νὰ διορθώσῃς τὴν κόμην μου, τῇ εἶπεν ὁ Κεραινός διὰ τῆς αὐτῆς ἀπειλητικῆς φωνῆς, καὶ ἐξῆλθεν ὡς ἠθοποιὸς ὑποψιφουρίζων.

— Οὐτιδανέ, ἀχρεῖε! νὰ σὲ μάθω ἐγὼ νὰ φέρεσαι.

Δ'

Ἡ Σελήνη ἐπορεύετο καθ' ἑκάστην εἰς ἐργαστήριόν τι, καὶ εἰργάζετο, ὥρας τινὰς εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ παπύρου, ἵνα ἐξοικονομῆ τοὺς ἀνάγκησιν τὸν ἄρτον τῆς οἰκογενεῖας· ἀλλ' ἐν ἀγνωσίᾳ τοῦ πατρὸς τῆς, οὗ ἡ ὑπερφάνεια δὲν θὰ ἠνεῖ-

χετο κατ' οὐδένα τρόπον τὴν τοιαύτην ταπεινότητα. Ἦδη δὲ ἠτοιμάζετο νὰ πορευθῆ εἰς τὸ ἔργον τῆς, ἀλλὰ ὁ ἀστράγαλος ἐξογκωθείς ἦτο ἐρεθισμένος καὶ τὴν ἐπόνει· εἶχε δὲ σφοδρὰν κεφαλαλγίαν. Οὕτως ἔχουσα λοιπὸν ἐξεκίνησε μετὰ προσώπου ὑπὸ τῶν πόνων μέλλουσα νὰ διανύσῃ ἡμισείας ὄρας πορείαν. Καὶ συνήθως μὲν καθ' ὅδον οἱ πάντες ἐστρεφον καὶ τὴν παρετήρουν ἀλλὰ σήμερον μόνον οἱ τῶν ἀγυιῶν παῖδες προσεῖχον εἰς αὐτὴν γελῶντες διὰ τὸ χωλαίνον βῆμά της καὶ τὴν παρηκολούθουν χλευάζοντες.

Ἐνεκα τῆς πορείας ἐδεινῶθη τοῦ ποδός της ἡ κατάστασις. Καὶ κατὰ πρῶτον μὲν ἠναγκαζέτο πολλάκις νὰ ἴσταται πρὸς ἀνακούρισιν, ἔπειτα δὲ καὶ νὰ κἀθηται ἐπὶ τῆς φλοιᾶς τῶν θυρῶν, καὶ τέλος κατήντησε νὰ προχωρῆ ἐκβάλλουσα καὶ στεναγμὸν καθ' ἕκαστον βῆμα. Ἀμυχανοῦσα καὶ καταβεβλημένη ἀπέβλεπε πρὸς τοὺς ἀψηχολημένους διαβάτας, πρὸς τοὺς ἀμαξηνιάτας, ἀλλ' οὐδεὶς προσεῖχεν εἰς αὐτήν. Ὅτε δὲ ὁ πόνος καθίστατο ὅλως ἀφόρητος, κύπτουσα ἐθλίβε τὸν ἀστράγαλόν της καὶ ἡ πίεσις αὐτὴ παράγουσα νέον δριμύν πόνον ἐξήλειπεν ὀλίγον τὴν αἰσθησίν του πρῶτερου. Ἐλθοῦσα δὲ πλησίον τοῦ ἐργαστηρίου συνήντησε γνῶριμον μικρὰν ἐργάτιδα μαθητευομένην, καὶ τὴν παρεκάλεσε νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ στηριχθῆ ἐπὶ τοῦ ὤμου της, ἀλλὰ τὸ κοράσιον εἶπεν ὅτι βιάζεται πολὺ καὶ ἐξηκολούθησεν τὸν δρόμον του. Ἡ Σελήνη στενάξασα ἠρώτησεν ἐκυτὴν διαπί τάχα ἔπρεπεν αὐτὴ νὰ πάσχῃ πάντοτε χάριν τῶν ἄλλων, ἐν ᾧ οἱ ἄλλοι περὶ ἐκυτῶν καὶ μόνων ἐφροντίζον; Συγκρίνεις τῆ ἐπανήρξετο ἡ ἐννοια αὐτῆ. Πολὺ δὲ δύσκολον ἤθελεν εἶναι νὰ εἴπῃ τις τίνος ἕνεκα ἔπασχε μᾶλλον ἢ Σελήνη κατὰ τὴν ὥραν ταύτην, ἕνεκα τῆς ἀθλιότητος τῶν οἰκείων της, ἕνεκα τῶν πληγῶν της ἢ ἕνεκα τοῦ τραυματισμοῦ τῆς νέας καρδίας της. Ὅτε δ' ἐφθασεν εἰς τὴν θύραν τοῦ ἐργαστηρίου ἠσθάνθη ὅτι τὴν κατελάμβανε δεινὴ σκοτοδίνη. Κατέπεσαν ἐπὶ τίνος καθίσματος ψιθυρίζουσα:

— Δὲν εἰμπορῶ πλέον νὰ προχωρήσω.

Ἐργάται τινὲς συνθηροίσθησαν περὶ αὐτῆς ἐνὸς δ' αὐτῶν προτείναντος νὰ τὴν μετακομίσωσιν ἐκεῖθεν, ὁκτὼ ῥωμαλεὶ βραχιόνες ἀνήγειραν τὸ κλῆσιμα καὶ τὸ ἐλαφρὸν αὐτοῦ φορτίον, καὶ τὸ ἔφερον εἰς τὸν συνήθη τόπον ἐνθα εἰργάζετο ἡ Σελήνη. Πᾶσαι δὲ αἱ ἐν τῇ αἰθούσῃ καθήμεναι γυναῖκες ἀνήγειραν τὰς κεφαλὰς των. Οἱ ἐργάται ἀπέθεσαν τὴν Σελήνην εἰς τὴν συνήθη αὐτῆς θέσιν πρὸ τῆς τραπέζης ἐπ' ἧς εἰργάζετο μετὰ εἰκοσάδος γυναικῶν συγκαλλῶσα τὰ φύλλα τοῦ πικύρου.

Ὁ τετραυματισμένος αὐχὴν τῆς νεάνιδος ἤρξατο ἤδη ἐρεθιζόμενος. Καίτοι δὲ ἡ Σελήνη ἠσθάνετο ἐκυτὴν εἰς ἄκρον δυστυχίῃ, οὐχ ἤττον ἢ ὑπεριφάνεια τὴν ἠνάγκαζε νὰ ὑπομένη καὶ προσεπάθει νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐργασίαν της χωρὶς ν' ἀ-

ποδείξῃ τίποτε. Ἀλλὰ μετὰ τινὰ ὥραν παρετήρησεν ὅτι ἡ πικρακκημένη, γυνὴ γλυκυτάτη καὶ ἥσυχος γνωστὴ ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ διὰ τοῦ ὀνόματος «ἡ χήρα Ἄννα» λαμβάνουσα τὰ φύλλα τῆς Σελήνης τὰ ἐκόλληα αὐτῇ. Ἡ δὲ Σελήνη ὑψοῦσα τοὺς ὤμους εἶπε:

— Ἐπαρέ τα ἐλεύθερα καὶ κόλλα τα σύ' θὰ αὐξήσῃ τὸ ἡμερονύκτιόν σου· ἐγὼ σήμερον δὲν εἶμαι διὰ τίποτε.

— Διὰ σὲ τὰ κολλῶ, κόρη μου, ὑπέλαβεν ἡ χήρα. Βλέπω ὅτι εἶσαι ἀσθενὴς καὶ δὲν θέλω νὰ σοῦ σφετερισθῶ τὸν μισθόν σου.

Λοιπὸν φαίνομαι πτωχὴ; ἠρώτησε μετὰ τίνος τραχύτητος ἡ Σελήνη.

— Πικρὰ πικρὰ, κόρη μου· φαίνεται ὅτι εἶσαι κόρη καλῆς οἰκογενείας· ἀλλὰ μὴ με στερῆς τὴν εὐχαρίστησιν νὰ σου κάμω τὴν μικρὰν αὐτὴν ἐκδούλευσιν, ἀπ' οὗ ἐτελείωσα ἐγὼ τὴν ἐργασίαν μου.

Ἡ Σελήνη ἐταπεινώσε τοὺς ὀφθαλμούς καὶ ἐψιθύρισε εὐχαριστίαν τινά. Ἠσθάνετο ψῦχος καὶ πυρετόν· ἐκάθητο δὲ καταβεβλημένη καὶ τεταραγμένη. Ἡ χήρα Ἄννα ἀπέστειλε τὴν ἀδελφὴν της, βραχιτικὸν κοράσιον ὀνομαζόμενον Μαρίαν καὶ αἰείποτε μειδιών, νὰ προσκαλέσῃ τὸν ἰατρὸν τοῦ ἐργαστηρίου, ὅστις πάραυτα ἐλθὼν ἐπεσκεύη τὴν ἀσθεῖν καὶ προσέταξε νὰ τὴν θέσωσιν ἐπὶ φορείου καὶ νὰ τὴν μεταφέρωσιν εἰς τὸ μᾶλλον πλησιέστερον μέρος. Ἀλλ' ἡ Σελήνη οὐδόλως συνησθάνετο τί συνέβαινε περὶ αὐτὴν· ἐνόησε δὲ μόνον ὅτι διήρχοντο κηπὸν τινὰ μέγαν καὶ αἶφνης εὐρέθη καὶ σκότος βαθύ. Ἡ χήρα Ἄννα τὴν μετέφερεν εἰς τὴν οἰκίαν της κειμένην ἕκαστος τὸν περὶ τοῦ βημάτων μακρὰν τοῦ ἐργαστηρίου, παρὰ τὴν παραλίαν· ἐν ᾧ ἐβοήθει τὸν ἰατρὸν ὅστις ἐπέθετε ἐπιδέσμους, ἢ μικρὰ βραχιτικὴ ἔτρεχεν ἵνα ἀναγγεῖλῃ τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν οἰκογένειαν τῆς ἀσθενοῦς.

Μετὰ δὲ τινὰς ὥρας ἡ Σελήνη ἀνακουφισθεῖσα ἤδη καὶ ἠσυχάσασα ἔβλεπεν ἐρχομένην τὴν ἀδελφὴν της Ἀρσινόην ἔχουσαν τὴν ὄψιν ὡς τὸ ῥόδον καὶ ἀκτινοβολοῦσαν.

— Ὡ Σελήνη, ἀνερώνησεν εἰσπερχομένη, ἂν ἤξευρες πόσον εἶμαι εὐτυχὴς! Πῶς εἶσαι; Ἡ ὄψις σου εἶνε ἀξιόλογος, ἄ, εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένη!

— Ἐχεις μέρος εἰς τὴν συνοδείαν;

— Ναι. Καὶ ἔπειτα τὴν εἶμεθα πλοῦσιοι! Ὁ πατὴρ ἐπόλησε δύο ἐκ τῶν πολυτίμων κοσμημάτων του ἀντὶ ἑξ ἑκατῶν δραχμῶν. Καὶ θὰ πάρω μίαν στολὴν... Ἄκουε νὰ σοῦ διηγηθῶ τὴν στολὴν μου. Ὁ πατὴρ ἐξῆλθε νὰ ἀγοράσῃ ἕνα δούλον. Ἀλλὰ καὶ ἐγὼ δὲν εἰζεύρω πόθεν ν' ἀρχινήσω. Εἶμαι κατακοιρασμένη καὶ ὅμως εἰμπορῶ νὰ χορεύω ἕως αὔριον. Ἀπὸ τὴν χαρὰν μου θὰ μου φύγῃ ὁ νοῦς. Σὺ δὲν εἰζεύρεις Σελήνη μου, τί αἰσθάνεται ὁ ἐρωτοκτυπημένος. Ἀγαπῶ τὸν Πολυδεύκη καὶ μ' ἀγαπᾷ!

Τὸ αἶμα ἐξέλιπεν ἀπὸ τῶν παρειῶν τῆς Σελήνης καὶ ἀπὸ τῶν ὠγρῶν χειλέων της κατέπιπτον ἐλαφρὰ αἱ λέξεις αὐταί:

— Ὁ Πολυδεύκης ὁ γλύπτης;

— Ναι, καλὲ, ὁ Πολυδεύκης μας. Ἄνοιξε τώρα ταῦτά σου καὶ κάμε τα τόσα νὰκούσης πῶς συνέβη τὸ πρᾶγμα. Τώρα δὲ ἐν ᾧ ἠρχόμην νὰ σε ἰδῶ ἤλθε μαζί μου καὶ μ' εἶπεν ὅτι μ' ἀγαπᾷ. Καὶ τώρα, Σελήνη μου, πρέπει νὰ με βοηθήσῃς νὰ καταφέρωμεν τὸν πατέρα νὰ εἴπῃ τὸ ναί· καὶ θὰ το εἴπῃ ἐπὶ τέλους, διότι ὁ Πολυδεύκης εἶνε μέγας καλλιτέχνης, ἀλλὰ οἱ γονεῖς του εἶνε ἀνθρωποι πρόστυχοι, καὶ εἰζεύρεις, ὁ πατήρ... Καλὲ, πῶς εἶσαι τόσον χλωμή, Σελήνη μου;

— Δὲν εἶνε τίποτε· τὸν πόδα μου πονῶ ὀλίγον. Λέγε μου λοιπὸν.

Ἠρχόμην λοιπὸν ἐδῶ καὶ ἐστηριζόμην εἰς τὸν βραχιόνά του. Καὶ νὰ εἰζευρες, Σελήνη μου, τί εὐχάριστον ὅπου εἶνε! Ἀλλὰ, σὺ, ἀδελφὴ μου, δὲν εἰμπορεῖς νὰ φαντασθῆς αὐτὰ τὰ πράγματα!... Ἀλλὰ τί ἔχεις; ὑποφέρεις; Οἱ ὀφθαλμοὶ σου εἶνε δακρυσμένοι. Σ' ἐνοχλῶ; Ἡ χήρα Ἄννα λέγει ὅτι δὲν πρέπει νὰ σ' ὀμιλοῦν.

— Καλὲ, λέγε, λέγε.

Ἡ Ἀρσινόη ὑπακούσασα μετὰ χαρᾶς διηγείτο χωρὶς νὰ λησμονήσῃ τὴν δυνάμενον νὰ σπαράξῃ καὶ νὰ ἐρεθίσῃ τὴν πληγὴν τῆς δυσμοῖρου. Παρασυρομένη δὲ ὑπὸ τῶν ἠδῶν ἀναμνήσεων περιέγραψε τὸ μέρος τῆς ὁδοῦ ἐνθα πρῶτον τῆ εἶπεν ὁ Πολυδεύκης «σ' ἀγαπῶ» τὸ σύνδενδρον μέρος τοῦ δημοσίου κήπου ἐνθα τῆ ἐκλεψεν ἐν φίλημα, τὴν πομπὴν ἦν συνήντησαν καὶ παρηκολούθησαν διασκεδάζοντες. Μεθύουσα δὲ ὑπὸ τῶν ἰδίων λόγων ἐλάλει, πιστεύουσα ὅτι τὴν διήγησιν της ἐθεώρει ἡ ἀδελφὴ της ὡς ἠλικιὴν ἀκτίνα μετὰ νύκτα ζοφεράν. Ἀπὸ τοῦ Πολυδεύκου μετέβη εἰς τὸν περὶ τῆς ἐνδυμασίας λόγον, εἰς τὰς ἐξακτιχιλίαις δραχμάς, εἰς τὸν δούλον ὃν ἐμελλε νὰ ἀποκτήσῃ καὶ εἰς τὰς ἀμαξίας δι' ὧν ἐν τῷ μέλλοντι ἐμελλε νὰ περιδιαβάξῃ.

Ἡ Σελήνη μέχρι μὲν τῆς στιγμῆς ταύτης ἤκουε μετὰ σιωπῆς τὸν δὲ τρόμον τῶν χειλέων της ἀπέδιδεν ἡ Ἀρσινόη εἰς τὴν πυρετόν· ἀλλ' ὅτε ὅμως τὴν ἤκουσε λέγουσαν περὶ τῶν ἀμαξῶν, τὴν διέκοψε μετὰ ξηροῦ γέλωτος καί:

— Αὐτὸ εἶνε! εἶπε, θὰ σε κυλίουν αἱ ἀμαξίαι ἕως ὅτου ἔλθῃ ἡ ἡμέρα νὰ κυλίεσαι εἰς τοὺς δρόμους ἄστεγος καὶ ἄσιτος.

— Εἰς τὸ κακὸν πηγαίνει πάντοτε ὁ νοῦς σου. Σὲ λέγω λοιπὸν ὅτι τὰ πράγματα θὰ βελτιωθοῦν.

Καὶ ἡ μὲν Σελήνη ἀνύψωσε τοὺς ὤμους, ἡ δὲ Ἀρσινόη ἠγέρθη.

— Πάντοτε μοῦ φαρμακεύεις τὴν χαρὰν μου, εἶπεν ἐπιπλήττουσα τὴν ἀδελφὴν της. Καὶ ἐγὼ ἤλθα μὲ τόσον χαρὰν νὰ σοῦ διηγηθῶ τὴν εὐτυχίαν μου. Ἀμμή ξένη ἂν ἦτο ἤθελεν εὐχαριστηθῆ· καὶ σὺ, ἀδελφὴ μου, μένεις ψυχρὰ ὡς

λίθος. Δὲν λέγεις τίποτε. Ὑψόνεις τοὺς ὤμους. Τί λοιπὸν σοῦ ἔκαμα, ἀδελφὴ μου;

Καὶ ἡ μὲν Σελήνη ἀποβλέψασα πρὸς αὐτὴν μετὰ τίνος φρίκης ἐψιθύρισε:

— Δὲν εἰμπορῶ νὰ εὐχαριστηθῶ, ὑποφέρω πολὺ.

Ἡ δὲ Ἀρσινόη συγκινηθεῖσα προσέκλινεν ἵνα τὴν ἀσπασθῇ, ἀλλ' ἡ Σελήνη τὴν ἀπόησε λέγουσα:

— Ἄφες με. Πήγαινε. Δὲν εἰμπορῶ πλέον νὰ ὑποφέρω.

Καὶ ἐστράφη πρὸς τὸν τοίχον. Ἡ ἀδελφὴ της προσεπάθησεν ἔτι νὰ τὴν θωπεύσῃ, ἀλλ' ἐκείνη τὴν ἀπόησε, καὶ διὰ φωνῆς τραχείας:

— Πήγαινε λοιπὸν, εἶπε, καὶ με θανατόνεις!

Ἡ δὲ Ἀρσινόη, ἐθρήνη· καὶ τοι δὲ ἔχουσα πολλὰ ἐλαττώματα, ἀλλ' ὅμως εἶχεν ἀγαθὴν καρδίαν καὶ οὐδέποτε ἤθελε νὰ πικραίνῃ τοὺς ἄλλους. Χωρὶς δὲ λέξιν νὰ εἴπῃ, ἐξῆλθε.

Τὴν δ' ἐσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ὁ Ἀντίνοος ἐπλανᾶτο κατὰ τὴν παραλίαν ἀμυχανῶν καὶ πλήττων. Δις δὲ ἀναζητηθεὶς ὑπὸ τοῦ κυρίου του δὲν εὐρέθη ἐκεῖ μετὰ τοσούτης δὲ ἀδιαφορίας ἤκουσε τὴν ἐπιτίμησιν τοῦ Ἀδριανοῦ, ὅπως ἐλέμματα δυσαρσελείας ἔλαμψεν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ Καίσαρος. Ἀπὸ τῆς πρώτης ἡδὴ ὁ εὐνοούμενος δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποσπάσῃ τὸν νοῦν του ἀπὸ τῆς νεάνιδος τῆς ὑδρίας. Παρὰ τῶν δούλων εἶχε μάθει ὅλην τὴν ἱστορίαν της καὶ περιπατῶν εἶχε περιέλθει τὴν οἰκίαν τῆς χήρας Ἄννας χωρὶς νὰ το ἔχει προαποφασίσῃ. Τὰ παράθυρα ἦσαν κλειστά καὶ οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον φῶς διεφάνετο διὰ τῶν φύλλων. Ὁ νέος προσῆλθεν εἰς τὴν παραλίαν ὡς ἀφηρημένος, καὶ παρὰ τινὰ ἀποβάθραν εἶδεν ἀκάτιον προσδεδεμένον ἀπὸ τῆς κλίμακος· ἡ σελήνη ἔλαμπε καὶ ἡ θάλασσα ἦτο γαληνεαία. Ὁ Ἀντίνοος ἐπιβὰς τοῦ ἀκάτιου ἔβλεπεν αὐτὸ καὶ λαβὼν τὰς κόπας ἀπεμακρύνθη βραδέως ἀπὸ τῆς ἀποβάθρας. Μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔπαυσε κωπηλατῶν ἵνα καλῶς θεωρήσῃ παράδοξόν τι θέαμα.

Ἐπὶ τῆς ἀποβάθρας εἶδε προβαίνουσαν γυναῖκα λευχειμονοῦσαν καὶ ἧς ἡ μικρὰ κόμη ἠπλοῦτο ἐπὶ τῶν ὤμων της. Ἐφάνετο δὲ μετ' ἀγωνίας βαδίζουσα, ἐκλονεῖτο καὶ συνεχῶς ἔφερε τὰς χεῖρας εἰς τὴν κεφαλὴν, ὅτε δ' ἐφθασεν εἰς τὸ χεῖλος τῆς ἀποβάθρας ἐπίεσε διὰ τῶν χειρῶν τοὺς ὀφθαλμούς της, καὶ ὡς ἐν αἰθρία νυκτὶ ἀστὴρ πίπτει ἐξ οὐρανοῦ, ὡς ἀπὸ τοῦ δένδρου ἀποσπᾶται φύλλον τὸ φθινόπωρον, ἡ λευχειμονοῦσα ἐκείνη μορφή κατέπεσεν εἰς τὰ κύματα. Κραυγὴ μεγάλη ἀγωνίας διῆλθε τὴν γαλήνην τῆς νυκτός, καὶ τὴν αὐτὴν σχεδὸν στιγμὴν διανοιγέντος τοῦ ὕδατος μετὰ θορύβου, αἱ ἀκτίνες τῆς σελήνης ψυχαὶ καὶ στίλβουσαι ὡς πάντοτε, κατοπτρίσθησαν ἐντὸς μυριάδων σταγόνων αἵτινες ἐφάνησαν αἶφνης ἀναπνῶσαι ἐν τῷ ἀέρι.

Ὁ Ἀντίνοος διὰ δύο ῥωμαλέων κινήσεων προσήγγισε ταχέως καὶ ἀνῆρπασε τὸ σῶμα καθ' ἣν

στιγμὴν ἀνεφάνη ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. Καὶ τὸ μὲν ἀκάτιον ἀνετράπη, αὐτὸς δὲ νηχόμενος ἔφερεν ἐν ἀγκάλαις τὴν γυναῖκα μέχρι τῆς κλίμακος τῆς ἀναβάθρας καὶ ἀναβιβάσας τὴν ἀπέβησεν ἐπὶ τινος θρανίου. Χαρὰς δὲ αἰσθητὰ τὸν ἐθέριζαν ἐπὶ τὰ διάβροχα ἐνδύματά του ὅτε ἤκουσεν ἐλαφρὸν καὶ θλιβερὸν ἦχον ἐξερχόμενον ἀπὸ τῶν χειλέων τῆς πνιγομένης, ἣν μόλις ἠδυνήθη νὰ σώσῃ. Διεσπέρσε τὴν χεῖρα ὑπὸ τὴν ἀκίνητον κερκλήν της μετὰ πλείστης προσοχῆς ἵνα μὴ ἐράπηται τοῦ μαρμαρίνου θρανίου. Τὸ πρόσωπόν της ἦτο κακαλυμμένον ὑπὸ τῆς μακρᾶς καὶ πυκνῆς κόμης, ἣτις ἐφαίνετο ὡς τολύπη λίθου βεβρεγμένου. Ὁ νεανίας ἀπεμάκρυνε βραδέως πρῶτον μὲν τὸ μέρος τῆς κόμης τὸ καλύπτον τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ προσώπου, ἔπειτα δὲ τὸ ἀριστερὸν καὶ ἔπειτα... ἔπειτα ἔκλινε τὰ γόνατα ἔμπροσθεν αὐτῆς, διότι ἦτο ἡ Σελήνη, ἡ νέα ἢ ἡ γάπα!

Τρέμων σύσσωμος ὁ Ἀντίνοος εἴλκυσε τὴν Σελήνην πρὸς ἑαυτὸν καὶ προσήγγισε τὸ οὖς εἰς τὸ στόμα τῆς μήπως ἦτο νεκρά; Ἄλλ' ὄχι, ὄχι, ἀναπνέει, ζῆ!

Ἐθλίψε τὴν παρειάν της διὰ τῆς παρειᾶς του. Ὡ! πόσον ἦτο ψυχρά! Ψυχρά ὡς πάγος, ψυχρά ὡς ὁ θάνατος! Ὁ Ἀντίνοος ἐγερθεὶς ἔλαβεν αὐτὴν τὴν Σελήνην ἐν ταῖς ἀγκάλαις του καὶ τὴν ἔφερε πρὸς τὸν λευκὸν οἰκίσκον, οὐτινος τὰ τεῖχη πρὸ ὀλίγου εἶχε παρατηρήσει ἀνὰ μέσον τῶν θάμων. Ὡθούμενος δὲ ὑπὸ συγκινήσεως ἀρρήτου κύψας πρὸς αὐτὴν ὡς ἀδελφὸς ἐπὶ τῆς κοιμωμένης ἀδελφῆς του, τὴν ἐφίλησε τὸ μέτωπον.

Ἐκείνη δὲ κινήθη ἀνέωξε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τον εἶδεν ἀτενῶς· ἀλλὰ τὸ βλέμμα της ἦτο τοσοῦτον δειλὸν, τοσοῦτον τεταραγμένον, τοσοῦτον ψυχρὸν, τοσοῦτον ἀλλόλοτον, ὥστε ὁ νεανίας ὡπισηχώρησε φρικίῳν.

— Σελήνη, ἐτραύλισε, δὲν με γνωρίζεις;

Ἐκείνη ἐφάνη ὅτι δὲν ἤκουσε. Οἱ ὀφθαλμοὶ της ἐκινούνητο μόνον, παρακολουθούντες πᾶσαν κίνησιν τοῦ Ἀντινόου.

— Σελήνη! ἐπανέλαβε λαμβάνων τὴν χεῖρά της καὶ φέρον αὐτὴν εἰς τὰ χεῖλη του.

Ἄλλ' ἐπὶ τῆς φλιᾶς τῆς θύρας ἐπεφάνη ἡ μικρὰ Μαρία, ἣτις καὶ ἐκάλεισε παρρηθὺς βοήθειαν ἅμα ἰδοῦσα ζένον ἄνθρωπον παρὰ τῆς κλίνης τῆς ἀσθενοῦς.

Ὁ δὲ Ἀντίνοος ἐροθήθη ὡς ὁ ἐπ' αὐτοφῶρον συλλαμβανόμενος κλέπτῃς. Ὡρμησεν ἔξω τοῦ οἰκίσκου ἀνατρέψας δύο ἢ τρεῖς διαβάτας ἐπιχειρήσαντας νὰ τον ἀναγκασίσωσιν διότι ἐξέλαβον αὐτὸν ὡς αὐτόχρημα κακοποιὸν ἄνθρωπον. Ἐπανελθὼν δὲ εἰς τὰ ἀνάκτορα εὔρε τὸν Ἀδριανὸν λίαν παρωργισμένον κατ' αὐτοῦ, διότι δύο ἦδη ὥρας τὴν περιέμενε.

— Ποῦ ἦσο, τῷ ἀνερώνησεν ἅμα ἰδὼν αὐτόν.

— Σὰς ἐξήτουν ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ σας

εὔρω. Καὶ ἐγὼ λοιπὸν ἐπῆρα ἐν ἀκάτιον καὶ ἐπῆγα νὰ περιδιαβάσω εἰς τὴν θάλασσαν.

— Ψεύδεται.

Ὁ εὐνοούμενος οὐδὲν εἶπεν ἀνυψώσας μόνον τοὺς ὤμους. Καὶ τί τον ἔμελλε τώρα πλέον;

Ε'

Τὴν δὲ ἐπιούσαν καὶ τὰς ἐπομένας ἡμέρας ὁ Ἀντίνοος ἐπανειλημμένως ἤλθε καὶ περιεφέρετο περὶ τὴν οἰκίαν τῆς χήρας. Ἀπέστειλεν εἰς τὴν Σελήνην τὰ κάλλιστα τῶν ἀνθέων τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τὰ πάντα ἐποίησε οὕτως, ὥστε νὰ γινώσκῃ ἡ Σελήνη ὅτι αὐτῆς καὶ μόνῃς ἐμεριμνα, ἀλλ' ἐκείνη ἔρριπτε τὰ ἄνθη εἰς τὴν γωνίαν καὶ τὸν ἐθεώρει ὡς ὄχληρον. Καὶ τὸ μὲν σῶμα τῆς νεανίδος ἐθεραπείετο βραδέως, ἡ δὲ ψυχὴ της ἔμενε τεταραχτισμένη. Μόνον δὲ κατ' ἐκείνας τὰς στιγμὰς αἱ ἀληθινῶς αὐτῆς ἐμετριάζοντο ὀπωσοῦν, καθ' ἃς αἱ ξενίζουσαι αὐτὴν γυναῖκες τῆ ἐλάλου περὶ ἀγνώστον τινὸς Θεοῦ, παντοδυναμοῦ, παραμυθούντος τοὺς τεθλιμμένους καὶ ἀποζημιούντος αὐτοὺς ἐν ἄλλῳ τινὶ κόσμῳ ἀνθ' ὅσον ἐν τούτῳ ὑπομένουσι. Οἱ παραμυθητικοὶ λόγοι οὐδ' ἀνεγίνωσκον εἰς αὐτὴν ἐν μυστηριώδει τινὶ βιβλίῳ ἐλθόντι, ὡς τῆ ἔλεγον, ἐξ Ἰουδαίας, μετέβαλλον τὴν δριμύτητα τῶν πόνων της εἰς ἀτονίαν εὐεργετικὴν.

Ὁ πατὴρ τῆς Σελήνης ἤρχετο εἰς ἐπίσκεψιν της ἐπὶ φορείου, διότι ἀφ' οὗτου εἶχον χρήματα οὐδέποτε οὔτε αὐτὸς οὔτε ἡ Ἀρσινόη ἐξήρχοντο πλέον πεζῆ, καὶ ἐλάχιστοις τῆς διηγεῖτο μετὰ πικρίας τὴν ἀρεπῆ διαγωγὴν τῶν ἐν τῷ ἀνακτόρῳ καταλυόντων Ῥωμαίων. Περὶ οὐδενὸς ἐφρόντιζον ἢ ἀλαζονεία τῶν ὁσημέρει ἐπολλαπλασιάζετο καὶ ὁ Κερωνὸς εἶχεν ἀποφασίσει ἀνυπερθέτως νὰ ἀναφέρῃ τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν ἀρχηγόν των, τὸν Ῥωμαίων ἐκείνων ἀρχιτέκτονα τὸν ὀνομαζόμενον Κλαύδιον.

Ἐσπέραν δὲ τινὰ, ἐν ᾧ ὁ ἐπιστάτης ἦτο ἐξηγούμενος ὑπὸ τοῦ οἴνου, οἱ ξένοι προσέβαλλον εἰς αὐτὸν νέας ἀπαιτήσεις, οὐδ' ἐνεκα γενόμενος ἔξω φρενῶν ἀπεράσισε νὰ ἐκτελέσῃ τὸ σχέδιόν του. Ἐλθὼν εἰς τινὰ αἴθουσαν εἰς ἣν ἐγίνωσκεν ὅτι ἔμελλε νὰ ἔλθῃ ὁ Κλαύδιος ἵνα ἐπιθεωρήσῃ ψηροθέτημά τι, ἀνέμενε αὐτὸν ἔχων ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας καὶ τὸ πρόσωπον ἐξηγούμενον. Μετ' οὐ πολὺ εἰσῆλθεν ὁ Ἀδριανὸς καὶ ἐπεδόθη εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ψηροθετήματος χωρὶς οὐδὲν νὰ προσέξῃ εἰς τὸν ἐπιστάτην καὶ διελθὼν ἐνώπιον αὐτοῦ ὡς ἐὰν διήρχετο ἐνώπιον λίθου. Ἄλλ' αἴφνης φωνὴ βραγχώδης ὡς ἐξερχομένη μετὰ δυσκολίας ἐκ λάρυγγος συνεσφιγμένου ἠκούσθη λέγουσα ἔπισθεν τοῦ Ἀδριανοῦ.

— Εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, χαιρετίζου... χαιρετίζου τοὺς ἄνθρώπους εἰς τὴν οἰκίαν τῶν ὀφείων κατοικοῦν.

Ὁ δὲ αὐτοκράτωρ στραφεὶς ὀλίγον εἶπε:

— Καὶ εἰς τὴν Ῥώμην χαιρετίζου τοὺς ἄνθρώπους οἱ ὁποῖοι ἀξίζου τὸν κόπον.

Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Κερωνοῦ σχεδὸν ἐξήλθον τῆς κοιλότητός των.

— Φιλοξενεῖσαι ἐν τῷ ἀνακτόρῳ μου, εἶπε, καὶ ἐξ εὐγνωμοσύνης ὁ σκύλος σου ἔφαγε σχεδὸν τὴν κόρην μου. Μάθε ὅμως ὅτι εἰς τὰς φλέβας τοῦ ἀνθρώπου ὅστις τώρα εἶνε ἐνώπιόν σου, ῥέει αἷμα τῶν μακεδόνων ἡγεμόνων τῆς χώρας ταύτης. Τί σημαίνουν οἱ λόγοι τοὺς ὁποῖους πρὸ ὄρου ἐξεστόμισες;

Ὁ Ἀδριανὸς ἐστράφη πρὸς αὐτὸν ἀποτόμως καὶ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἐσπινθηροβόλει ἐκείνη ἡ φλόξ ἣς τὴν κερωνοβόλον ἔκφορσιν ὀλίγοι ὑπέμενον, καὶ ἡ ἡχηρὰ φωνὴ του ἀντήχησεν ὅτε ἀνέκραξε πρὸς τὸν δῦμοιρον Κερωνόν.

— Οἱ λόγοι μου σημαίνουν ὅτι εἶσαι ἄπιστος ἐπιστάτης, ὅτι ἔμαθα τί κάμνεις τὰ πλοῦτη τὰ ὁποῖα σ' ἐνεπιστεύθησαν, ὅτι...

— Τί ὅτι; . . . ὑπέλαβεν ὁ Ἕλληνας τρέμων ἐξ ὀργῆς καὶ τὰ χεῖλη ἔχων λευκά.

— Ὅτι ἠθέλησας νὰ πωλήσῃς εἰς τοῦτον ἐδῶ τὸν ἄνθρωπον ἕνα τῶν πινάκων τῶν ἀνακτόρων, καὶ ὅτι εἶσαι, ἀφ' οὗ θέλεις νὰ τὸ μάθῃς, βλάξ καὶ ἀχρεῖος!

— Ἐγὼ, ἐγὼ, εἶπεν ὁ Κερωνὸς μετὰ βόγγου, ἐγὼ εἶμαι; . . . Ἄ! θὰ με πληρώσῃ τὰς λέξεις ταύτας.

Καὶ ὁ μὲν Ἀδριανὸς ἀνεκάγχασε ψυχρῶς καὶ ἐμπαικτικῶς· ἀλλ' ὁ Κερωνὸς μετ' εὐστροφίας, ἦν οὐδὲν ἄλλ' ἢ ἠλπίζε τις ἐν τοσοῦτον χονδρῶ ἅμα, ἐφόρμησεν ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου, ὃν ὁ αὐτοκράτωρ τῷ ἔδειξε, τὸν ἤρασεν ἀπὸ τοῦ λαίμου καὶ τον διέσεισε βιαίως καὶ ὠρούμενος.

— Ὅχι! ἔχιδνα! ἐγὼ θὰ σ' τὴν βγάλω τώρα, τὴν συκοφαντίαν σου.

— Ἄφες τὸν ἄνθρωπον, ἀνερώνησεν ὁ Ἀδριανός, ἦ, μὰ τοὺς κύνας μου! θὰ μετανόησῃς.

— Νὰ μετανόησῃς; ἀνερώνησεν ἀγρίως ὁ Κερωνός· σὺ θὰ μετανόησῃς ἅπαν ὁ αὐτοκράτωρ ἔλθῃ εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Τότε λογαριαζόμεθα καὶ βλέπουν τότε οἱ συκοφάνται, οἱ αὐθάδεις, οἱ ὁποῖοι ἔρχονται καὶ φέρουν ἀταξίαν εἰς τὰς οἰκίας, οἱ . . .

— Ἄνθρωπε. . . ἄνθρωπε, ὑπέλαβεν ὁ Ἀδριανὸς ἡσύχως μὲν ἀλλὰ αὐστηρῶς καὶ ἀπειλητικῶς· δὲν ἠξέουρες πρὸς τίνα λαλεῖς.

— Ὡ! σὲ εἰξέουρω, καὶ πολὺ καλὰ μάλιστα. Ἄλλὰ ἐγὼ, θέλεις νὰ σ' εἰπῶ, θέλεις, τίς εἶμαι;

— Εἶσαι μωρὸς, ὑπέλαβεν ὁ κύριος τῆς οἴκου μὲνης ὑψὼν τοὺς ὤμους.

Ἐπειτα δ' εὐθὺς προσέθηκεν ἡσύχως, ψυχρῶς καὶ σχεδὸν ἀδιαφόρως:

— Εἶμαι ὁ αὐτοκράτωρ.

Ἡ χεὶρ τοῦ ἐπιστάτου παραχρῆμα διεστάλθη καὶ ἀφῆκε τὸ θυμὸν του. Ἄνυδος καὶ βλοσυρὸν

ἔχων τὸ βλέμμα παρεθῆρε ἀτενῶς τὸν αὐτοκράτορα. Αἴφνης κατελήθη ὑπὸ σπασμῶν ἔκλινε πρὸς τὰ ὀπίσω ἐξέβαλε κραυγὴν λαρυγγώδη καὶ κατεκυλίσθη κατὰ γῆς ὡς βράχος ἀποσπασθεὶς ὑπὸ σεισμοῦ.

Ἡ αἴθουσα ὅλη ἀντήχησεν ἐκ τοῦ κρότου τῆς πτώσεως τοῦ ἐπιστάτου. Ὁ Ἀδριανὸς ἐφάνη ὀλίγον τρομάξας, ἔπειτα δὲ βλέπων αὐτὸν κείμενον πρὸ τῶν ποδῶν του ἀκίνητον, ἔκυψε πρὸς αὐτὸν οὐχὶ τόσον ἐξ οἴκου, ὅσον ἵνα ἴδῃ τί ἠδύνατο νὰ πράξῃ, διότι κατεγίνετο καὶ εἰς τὴν ἰατρικήν.

Κατὰ τὴν στιγμὴν δὲ καθ' ἣν ἐλάμβανε τὴν χεῖρα, ἵνα ἐξετάσῃ τὸν σφυγμὸν του, εἰσώρησεν ἡ Ἀρσινόη εἰς τὴν αἴθουσαν, ἀκούσασα ἔξωθεν τὸν θόρυβον τῆς ἐριδος καὶ τὸν κρότον τῆς πτώσεως τοῦ ἀτυχοῦς πατρός της.

Ἄμα δὲ ἰδοῦσα τὴν πελιδνὴν καὶ ἐξηλλοιωμένην ὄψιν του ἐξέβαλε κραυγὰς ἐδύνης. Αἱ δὲ μικραὶ ἀδελφαὶ της, αἵτινες τὴν παρηκολούθουν, ἤρξαντο καὶ αὐταὶ στενάζουσαι, πρῶτον μὲν ἀγνοοῦσαι διατί, ἔπειτα δὲ διότι ἐφοβοῦντο τὸν νεκρὸν.

Οὐδὲν ἀπεστρέφετο μάλλον ὁ αὐτοκράτωρ ἢ τὰς κραυγὰς τῶν παιδαρίων· ἀλλ' ὅμως κατὰ τὴν περιστάσιν ταύτην ὑπέφερε τὸν θόρυβον τοῦτον, ἕως οὗ ἐπέισθη ὅτι οὐδεμίαν ὑπῆρχε θεραπεία.

— Ἀπέθανεν, εἶπε μετὰ τινὰς στιγμᾶς. Καλῶς τὸ πρόσωπόν του, εἶπεν ἀποτεινόμενος πρὸς τίνα δούλον.

Καὶ ἡ μὲν Ἀρσινόη καὶ τὰ παιδιὰ ἐπανέλαβον σφοδρότερον τοὺς θρήνους των, ὁ δὲ Ἀδριανὸς παρατηρήσας αὐτὰ τεταραγμένους ἐξῆλθε τῆς αἰθούσης.

Γ'

Ἐβδομάδα περίπου μετὰ τὸ συμβᾶν τοῦτο ἡ Μαρία εἶδεν εἰσερχόμενον τὸν Ἀντίνοον εἰς τὸν κῆπον τῆς χήρας· ἦτο δὲ συνειδησμένη εἰς τοῦτο· διότι οὐδέποτε σχεδὸν παρήρχετο ἡμέρα χωρὶς νὰ ἐπιχειρήσῃ ὁ εὐμορφος Βιθυνὸς νὰ λαλήσῃ πρὸς τὴν Σελήνην. Ἄλλ' ἡ Μαρία τῷ ἔφραξε τὴν ὁδὸν καὶ τον παρεκάλεσε, ὡς πάντοτε, νὰ ἀποσυρθῇ. Ἐκείνη δὲ τὸ πρῶτον ἤδη δὲν ἠθέλησε νὰ ὑπακούσῃ.

— Καλὴ μου Μαρία, εἶπε μετὰ γλυκύτητος, πρέπει νὰ τὴν ὀμιλήσω.

Καὶ διελθὼν πλησίον τῆς μικρᾶς κόρης, ἔδραμεν εἰς τὸ δωμάτιον ἐνθα τὴν νύκτα, ἦν δὲν ἠδύνατο νὰ λησμονήσῃ. εἶχεν ἀποθέσει τὴν Σελήνην ἐπὶ τῆς κλίνης, καὶ διαβαίνων τὴν φλιάν ἐκάλεισεν αὐτὴν ἐξ ὀνόματος.

Ἐκείνη δὲ ἐντρομος ἔκυψε τὸ βιβλίον ὑπερ ἀνεγίνωσεν εἰς τὸν τυρλὸν ἀδελφόν της τὸν μικρὸν Ἡλίον, ὅστις εἶχε καταφύγει πρὸς αὐτὴν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ θανάτου τοῦ πατρός.

Ὁ Ἀντίνοος ἐπανέλαβε τὸ ὄνομά της ἱκετευτικῶς.

Ἐκείνη δὲ ἀναγνωρίσασα αὐτὸν εἶπε ἡσύχως :
— Ἐμὲ ζητεῖς ἢ τὴν Ἄνναν ;
— Σὲ σέ ! ἀνερώνησεν ὄλος πῦρ. Ὡς Σελήνη, σὲ ἀνέσπυρα ἐκ τοῦ ὕδατος καὶ ἀπὸ τῆς νυκτὸς ἐκείνης δὲν δύναμαι πλέον νὰ σε λησμονήσω, μὲ κατατρώγει ὁ ἔρωσ σου. Οἱ σοχασμοὶ σου δὲν συνήντησάν ποτε ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ τοὺς στοχασμούς μου πετώντας πρὸς σέ ; Πάντοτε εἶσαι τόσον ψυχρὰ, τόσον ἀψυχος ὅσον τὴν σσιγμὴν ἐκείνην, καθ' ἣν κατὰ τὸ ἡμισυ ἀνήκεις εἰς τὴν ζωὴν καὶ κατὰ τὸ ἡμισυ εἰς τὸν θάνατον ; Ὡς ἡ σκιὰ τοῦ ἀποθανόντος ἐπανερχομένη πλανᾶται πέραν τῶν τόπων ἐνθα ἀφῆκε πᾶν ὅ τι ἡγάπα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐγὼ πλανῶμαι πρὸ ἐβδομάδων πέραν τῆς οἰκίας ταύτης καὶ οὐδέποτε ἠδυνήθην νὰ σ' εἶπω τί ἠσθανόμην.

Καὶ ταῦτα λέγων ἔπασσε πρὸ τῶν ποδῶν της καὶ ἠθέλησε νὰ ἐναγκαλισθῆ τὰ γόνατά της· ἀλλ' ἐκείνη ἐπιπλήττουσα αὐτὸν εἶπε :

— Τί εἶν' αὐτά ; Σήκω ἐπάνω, καὶ κράτει τὸν ἐκυτὸν σου.

— Ἄ ! ἄφες με εἶπεν ἱκετευτικῶς. Μὴ εἶσαι τόσον ψυχρὰ καὶ σκληρὰ. Λυπήσου με καὶ μὴ με ἀπωθῆς οὕτω πω.

— Σήκω. Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ περιέλθω εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ δυσχεραστῆ κατὰ σοῦ διότι σοὶ ὀφείλω εὐγνωμοσύνην.

Ἐκεῖνος δὲ ἀνεγερθεὶς εἶπε μετὰ γλυκύτητος :

— Δὲν σε ζητῶ εὐγνωμοσύνην, μόνον θέλω ὀλίγην ἀγάπην.

— Ἐγὼ πάντοτε προσπαθῶ νὰ ἀγαπῶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους, σὲ ἀγαπῶ λοιπὸν καὶ σέ, ἀφ' οὗ μάλιστα ἐφάνης πρὸ ἐμὲ τόσον καλός.

Ὁ Ἀντίνοος ἀκούσας ταῦτα ἀναρώνησε θριαμβεύων καὶ ἐρρίφθη καὶ ἐκ δευτέρου εἰς τοὺς πόδας της. Ἀρπάσας δὲ βιαίως τὴν δεξιάν της « Σελήνη ! Σελήνη ! » ἀνέκραξε. Ἀλλὰ παρευθὺς ἡ Μαρία εἰσῆλθεν ἐρυθρὰ ἐκ τῆς ὀργῆς. Διὰ φωνῆς δὲ τραχείας καὶ ἐξωρισμένης προσέταξε τὸν νέον νὰ ἐξέλθῃ. Μάτην δ' ἐκεῖνος προσεπάθει νὰ τὴν καταπραῦνη :

— Πήγαιν' ἀπ' ἐδῶ, εἰδὲ μὴ φωνάζω ἐκείνους ἐκεῖ τοὺς ἐργάτας καὶ σὲ πετοῦν ἐξώ.

— Διατί εἶσαι τόσον κακὴ, Μαρία ; τῆ εἶπεν ὁ μικρὸς Ἥλιος. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶναι καλὸς καὶ εἶπεν εἰς τὴν ἀδελφὴν μου μόνον ὅτι τὴν ἀγαπᾷ.

Ὁ Ἀντίνοος ἱκέτευε διὰ τοῦ βλέμματός τὴν ῥαχιτικὴν κόρην. Ἀλλ' ἐκείνη ἐλθοῦσα εἰς τὸ παράθυρον καὶ θέσασα τὰς χεῖρας πρὸ τοῦ στόματος ἠτοίμασθη νὰ προσκαλέσῃ τοὺς ἐργάτας.

— Στάσου ! τῆ ἀνερώνησεν ὁ Βιθυνός. Φεύγω.

Καὶ ἰδὼν τὴν Σελήνην ἀπαξ ἔτι διὰ βλέμματός περιπαθοῦς ἐξῆλθεν ἀπληπισμένος καίτοι ἡ καρδία του ἦτο μεστὴ χαρᾶς ἅμα καὶ ὑπερηφάνειας.

Τὴν ἐπιούσαν ἐπανελθὼν εἰς τὴν οἶκον τῆς χή-

ρας εὔρεν αὐτὴν κενήν. Ἐμαθε δὲ ἐρωτήσας τοὺς γείτονας ὅτι ἡ Ἄννα ἀπῆλθεν εἰς τὴν Ἄνω Αἴγυπτον παραλαβούσα τὴν ῥαχιτικὴν κόρην τὴν ἀσθενῆ νεάνίδα καὶ τὸ τυφλὸν παιδίον, ἀφ' οὗ πρῶτον ἡ νεανὶς καὶ τὸ παιδίον ἔλαβον τὸ βᾶπτισμα τῶν Χριστιανῶν. Τὴν ἐσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ὁ Ἀδριανὸς ἐξεπλάγη ἀκούσας τὸν εὐνοούμενόν του τὸν συνήθως θανάσιμον ἐχθρὸν τῆς κινήσεως καὶ τῶν κόπων, προτεινόντα σχέδιον ὀδοιπορίας πρὸς τὸν ἄνω Νεῖλον. Ὁ αὐτοκράτωρ μετὰ χαρᾶς συνήνεσε, καὶ δύο μῆνας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κερκυνοῦ ἡ αὐτοκρατορικὴ συνοδεία ἀναγκασθεῖσα ἕνεκα τρικυμίας νὰ ἐγκαταλίπη προσωρινῶς τὸν στολίσκον, εἰσῆρχετο ἐπιπλοῦς εἰς τὴν πόλιν Βῆσαν. Ἀλλ' ὁ Ἀδριανὸς ἦτο σκυθρωπὸς διότι ἔλαβεν ἐκ τῆς Ἀλεξανδρείας πολιτικὰς εἰδήσεις δυσχεροῦς, καὶ πᾶν ἀνθρώπινον πρόσωπον τὸν ἠνώγει καὶ αὐτὸ τὸ τοῦ εὐνοουμένου του. Εἰς τοῦτον δὲ ἀνέθηκε νὰ ἐπισκερθῆ τὴν πόλιν ἣτις ἦτο καταστόλιστος πρὸς τιμὴν τοῦ αὐτοκράτορος, ὁ δὲ Ἀντίνοος χωρὶς νὰ περιμεῖνῃ νὰ τῷ ἐπαναλάβῃ ὁ αὐτοκράτωρ τὴν παραγγελίαν ταύτην, ἔσπευσε πρὸς τὴν πόλιν ἐρωτήσας τὸν πρῶτον ἀγιοῦ παιδῶν ὃν συνήντησε ποῦ εἶνε ἡ Χριστιανικὴ συνοικία. Ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι μεγάλαις ἢ μικραῖς δι' ὧν διήρχετο ὁ Βιθυνός ἠρέυνα πάσας τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς οἰκίας τῶν Χριστιανικῶν συνοικιῶν, ἀλλὰ μέχρι τοῦδε δὲν ἐδυνήθη νὰ ἀνεύρῃ τὸ ζητούμενον.

Αἱ ὁδοὶ τῆς Χριστιανικῆς συνοικίας τῆς Βήσσης ἦσαν ὡς νεκραί. Οὐδεμίαν θύρα ἦτο ἀνοικτὴ, οὐδὲν ἀνθρώπινον ὃν ἐρακίνοτο πουθενά. Ὁ Ἀντίνοος ἀποπέμψας τὸν μικρὸν ὀδηγὸν του ἐπανελάβε τὴν ἀτελεστήτην ἔρευνάν του. Πᾶσαι αἱ οἰκίαι περικυκλοῦντο ὑπὸ κήπων, ἐρακίνοτο καλῶς διατηρούμεναι καὶ σειραὶ καπνοῦ ἀνθρώσκον ἀπὸ τῶν στεγῶν, οὐχ ἦττον πᾶσαι ἐρακίνοτο ἔρημοι. Τέλος ὁ νέος ἠσθάνθη ἦγον φωνῆς ἀνθρώπινης. Κατευθυνθεὶς δὲ πρὸς τὸ μέρος ὅθεν προήρχετο ἡ φωνή, ἦλθεν εἰς πλατεῖαν ἐν ἣ ἰσθῆτος πυκνὸν ἀνέμενεν ἐν σιγῇ πρὸ οἰκίσκου κεκρυμμένου ἐν τῷ μέσῳ φοινίκων. Γέρον δὲ τις ὃν ἠρώτησε περὶ τῆς κατοικίας τῆς Ἄννας τῷ ἔδειξε διὰ τοῦ δακτύλου τὸν οἰκίσκον τοῦτον. Ὁ δὲ Ἀντίνοος διέσχισε τὸ πυκνὸν πλῆθος ὄπερ ἦδη ἔψαλλεν ἐν χωρῷ ἡσμά τι ἐμποιοῦν αἰσθησὶν ἀνέφραστον· ἀλλὰ δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ εἶπῃς ἐάν ἡ ψαλμοῦδία ἐκείνη ἐξέφραζε χαρὰν ἢ λύπην.

Πρὸ τῆς θύρας τοῦ κήπου ἀνεγνώρισε τὴν μικρὰν ῥαχιτικὴν, κεκλιμένα ἔχουσαν τὰ γόνατα πρὸ φρετέρου κεκαλυμμένου δι' ὑφάσματος καὶ κλαίουςαν.

Ἡ χήρα Ἄννα εἶχεν ἀποθάνει ; Οὐχὶ βεβαίως, διότι ἰδοὺ ἐξέρχεται τῆς οἰκίας ὠχρὰ, ἡσυχος, τοὺς ὀφθαλμούς ἔχουσα στεγνοὺς καὶ σπληνισμένους ἐπὶ τοῦ βραχίονος γέροντός τινος. Ἀμφοτέρωτεροι προχωροῦσιν, ὁ γέρον ἀπαγγέλλει σύντομον εὐ-

χὴν καὶ ἀνεγείρει τὸ ὕψωμα ὄπερ καλύπτει τὸ φρέτρον.

Ὁ Ἀντίνοος προχωρήσας ἐν βῆμα ὀπισθοχώρησε κλονούμενος, ἐκάλυψε τοὺς ὀφθαλμούς διὰ τῶν χειρῶν καὶ ἔστη ἀκίνητος.

Ἀλλὰ δὲν ἠκούοντο ἐπικήδειοι θρήνοι. Ὁ μὲν γέρον ἐλάλει, πῆριξ δὲ αὐτοῦ τὸ πλῆθος ἐκλαίει ἄνευ θορύβου καὶ ἐδέετο ταπεινῆ τῆ φωνῆ. Ὁ Ἀντίνοος οὐδὲν ἤκουεν. Ἀποκαλύψας δὲ τὸ πρόσωπόν του παρετήρει ἀτενῶς τὴν λευκὴν ὄψιν τῆς τεθνεώσης. Καὶ ὅτε μὲν ἡ χήρα ἀπέθεσε πάλιν τὸ κάλυμμα ἐπὶ τοῦ φρετέρου ὁ νέος δὲν ἐκινήθη, ἀλλ' ὅτε ἐξ νεάνιδος ἔλαβον τὸ φρέτρον ἐπ' ὤμου καὶ ἐξεκίνησαν, ἠκολούθησε καὶ αὐτὸς τὴν κηδεῖαν. Μακρόθεν δὲ εἶδεν ὅτι εἰσῆγον δύο φέρτρα εἰς μίαν κρύπτην, ἣν κλείσαντες ἐπιμελῶς ἀπῆλθον ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια. Τότε δὲ ὁ Βιθυνός ἐπλησίασεν.

Ἦτο δὲ μόνος. Ὁ ἥλιος ἔδυε καὶ ἡ νύξ κατέβαινε πρὸς τὴν πεδιάδα. Ἐκτείνας δὲ τὰς χεῖρας ἐνηγκαλίσθη τοὺς στύλους τῆς εἰσόδου καὶ διὰ τοῦ μετώπου του ἐπληξε τὴν ἀπέριττον ξυλίνην πύλην, ἐν ᾗ ὀδύνη ἄνευ δακρύων συνεχίνει ὄλον του τὸ σῶμα.

Δὲν ἤκουσε δὲ βήματα ἐλαφρὰ προσεγγίζοντα, τὰ βήματα τῆς μικρᾶς Μαρίας ἐρχομένης νὰ θρηνήσῃ τὴν φίλην της Σελήνην παρὰ τὸν τάφον της. Ἀναγνωρίσασα δὲ τὸν Ἀντίνοον τὸν προσεφώνησε ταπεινῆ τῆ φωνῆ :

— Μαρία ἀνερώνησεν ἐκεῖνος λαμβάνων τὴν χεῖρά της. Πῶς ἀπέθανε ;

— Τὴν ἐθυσίασαν διότι δὲν ἤθελε νὰ προσκυνῆσῃ τὸ ἄγαλμα τοῦ αὐτοκράτορος.

— Καὶ διατί δὲν ἠθέλησε ;

— Διότι ἔμεινε πιστὴ εἰς τὴν πίστιν μας καὶ ἠλπίσεν εἰς τοὺς οἰκτιρμούς τοῦ Σωτῆρος. Τώρα εὐρίσκειται μετὰ τῶν μακαρίων ψυχῶν.

— Εἶσαι βεβαία ;

— Τόσον, ὥστε εὐχομαι νὰ τὴν εὕρω καὶ ἐγὼ εἰς τοὺς οὐρανοὺς.

— Μαρία !

— Ἄφες τὴν χεῖρά μου.

— Μὲ κάμνεις μίαν χάριν, Μαρία ;

— Μετὰ χαρᾶς, ἀλλὰ μὴ μ' ἐγγίξεις.

— Λάβε τὰ χρήματα ταῦτα καὶ πήγαινε νὰ ἀγοράσῃς τὸν λαμπρότατον στέφανον τὸν ὁποῖον θὰ εὕρῃς, καὶ νὰ τὸν κρεμάσῃς ἐδῶ λέγουσα· « Τῆ Σελήνην παρὰ τοῦ Ἀντινοῦ ».

Καὶ ἡ μὲν μικρὰ Μαρία ἔλαβε τὸ ἀργύριον, ὁ δὲ Ἀντίνοος ἀπεχώρησε καὶ κατεσπευσμένως διελθὼν τὴν πόλιν ἐπορεύθη εἰς τὴν ὄχθην τοῦ Νεῖλου. Ὅτε δ' ἐφθασεν ἐκεῖ, ἡ Σελήνη εἶχεν ἀνατείλει καὶ ἐπικίεζεν ἐπὶ τῶν κυμάτων, ὡς τὴν ἐσπέραν καθ' ἣν ὁ Ἀντίνοος ἀνέσπυρε τὴν Σελήνην ἀπὸ τῶν κυμάτων.

Ὁ Βιθυνός ἐγίνωσκε μὲν ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ τὸν προσέμενεν, ἀλλὰ δὲν διανοεῖτο νὰ ἐπανέλθῃ εἰς

τοῦ αὐτοκράτορος. Σφοδρὰ ταραχὴ τὸν κατέλαβεν, ἐβάδιζε παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ ἀνησυχῶν, συλλογιζόμενος τὸν παρελθόντα βίον του, τὴν καλύβην τῶν γονέων του, τοὺς ἀδελφούς καὶ τὰς ἀδελφὰς οὓς οὐδέποτε πλέον ἐμελλε νὰ ἐπανιδῆ. Ἐσυλλογίζετο δὲ καὶ τὸν κύριόν του, τὰ πλείστα πρὸς αὐτὸν ψεύδη του, καὶ τὴν θέλησιν ἣν ἐξεδήλωσε πολλάκις καὶ ὁ Ἀδριανὸς τοῦ νὰ υἱοθετήσῃ τὸν εὐνοούμενόν του καὶ νὰ τον κηρύξῃ διάδοχον τοῦ χρόνου. Τὸ τελευταῖον τοῦτο τὸν κατερρόβιζε, διότι ἡ τῶν Καισάρων πορφυρὰ ἦτο πέρα τοῦ δέοντος βραδεία, καὶ δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ τὴν ὑποφέρωσιν οἱ βᾶθυλοι τοῦ ὄμου.

Ἐσυλλογίσθη τότε περὶ τοῦ μέλλοντος καὶ πανταχοῦ εἶδεν ἀπειλὰς. Οἱ ἀστῆρες εἶχον προειπεῖ μεγάλην συμφορὰν εἰς τὸν Ἀδριανόν. Τίς θὰ ἦτο ἡ συμφορὰ αὕτη, ἣν ἐκάστη ὥρα παρερχομένη καθίστα πλησιεστέραν, ἣν οὐδεμίαν δύναμιν ἀνθρωπίνην θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποτρέψῃ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ αὐτοκράτορος, πλὴν ἓαν μόνον. . .

Αἰφνιδίως τις σκέψις διήλθε διὰ τοῦ πνεύματός του. Ὁ Ἀδριανὸς δυνατὸν νὰ ἐσώζετο ἐάν εὐρίσκει τις νὰ προσφέρει ἑαυτὸν εἰς τὴν ὀργὴν τοῦ ἐξωρισμένου Θεοῦ τοῦ ἀποφασίσαντος τὸν θάνατόν του. Ἐάν δὲ αὐτὸς ὁ Ἀντίνοος εἶχε τὸ θάρρος νὰ θυσιασθῆ ὑπὲρ τοῦ κυρίου του, ἐξηγόραζε ταυτοχρόνως τὰς πλείστας ὕσας ἀμαρτίας του, τότε . . . ; τότε, ὦ μυστήριον, ὦ χαρὰ ! δὲν εἶχεν ἀκούσει ὅτι ὁ κόσμος εἶναι τῆς λαμπρότητος ἐνθα ἡ Σελήνη του ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ θρόνου, ἔφερε πρὸς τὸν ἐξίλασμον. . . Μετὰ τινὰς στιγμὰς ἐμελλε λοιπὸν νὰ τὴν ἐπανιδῆ ;

Ὁ Νεῖλος ἀπέχει μόλις δύο βήματα. Δύο βήματα μακρὰν ἦτο προσδεδεμένον ἀκάτιον. Ἐπήδησεν εἰς αὐτὸ δι' ἐνὸς ἀλματος καὶ το ὤθησε πρὸς τὸ μέσον τοῦ ποταμοῦ. Τὴν αὐτὴν δὲ στιγμήν ἐφθασεν εἰς τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ δούλοι ἀπεσταλμένοι ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος νὰ τον ἀναζητήσωσι. Εἰς δὲ τούτων ἀνεγνώρισε τὸν Ἀντίνοον ὑπὸ τὸν λάμπιν τῆς Σελήνης καὶ τον ἐκάλεσε.

— Ὑπαγε καὶ εἰπὲ εἰς τὸν κύριον, ἀνερώνησε πρὸς τὸν δούλον ὁ εὐνοούμενος, ὅτι τὸν προσκυνῶ μυριάκις, καὶ ὅτι ὁ Ἀντίνοος προτιμᾷ τὸν Ἀδριανόν καὶ αὐτῆς τῆς ἰδίας του ζωῆς. Ἡ Μοῖρα ἀπῆτει ἐν ὕμῳ. Ὁ κόσμος δὲν δύναται νὰ στερηθῆ τὸν Ἀδριανόν, ἀλλ' ὁ Ἀντίνοος εἶνε μὴ δὲν ὄπερ οὐδεὶς θὰ στερηθῆ πλὴν τοῦ αὐτοκράτορός του, καὶ ὁ Ἀντίνοος λοιπὸν ἀποθνήσκει ὑπὲρ αὐτοῦ. Ὁ δούλος ἐρρίφθη εἰς ἕτερον ἀκάτιον καὶ ἐκωπηλάτησε πάσῃ δυνάμει. Ἐλαβε καὶ ὁ Ἀντίνοος τὰς κόπας καὶ τὸ πλοιάριόν του ἵπτατο ἐπὶ τῶν κυμάτων. Καὶ ὁ μὲν δούλος ἐπολλαπλασίαζε τὰς δυνάμεις του ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ προσήλθῃ τὸ ἕτερον.

Ἡ θήρα αὕτη ἐξηκολούθει ἐν σιωπῇ. Εἶχον ἤδη φθάσει τὸ μέσον τοῦ ποταμοῦ καὶ κατέπλεον τὸ

